

„Nem véletlen hát, hogy 2017-ben, a reformáció kezdetének öt-századik évfordulóján éppen itt találkozik majd a világ evangélikussága. Afrika több más államában (Tanzánia, Etiópia) is jelentős méretű, gyarapodó evangélikus egyházak működnek – mondhatjuk, ma itt kézzelfogható a reformáció.”
Mit tanulhatunk a namíbiai evangélikusoktól? ▶ 8–9. oldal

„Tapasztaljuk, hogy a templomrombolás szakadatlanul folyik ebben a világban, mégsem fordítunk háttal ennek a világnak, mert tudjuk: a templom újjáépül, mert Krisztus él!”
Húsvéti csoda ▶ 11. oldal

„Ha továbbra sem beszélünk a nép nyelvén, az ország köznyelvén, akkor odáig fogyatkozunk, hogy már csak a képzett lelkészek és bennfentes hívők járnak majd templomba.”
Kánaáni nyelv fogságában ▶ 15. oldal

A „Magdolna-pillanat” ▶ 3. oldal
Megkettőzött oltalom ▶ 4. oldal
Anyanyelven hallgatni az evangéliumot ▶ 5. oldal
Lambada Mari tévés bizonyágtétele ▶ 6. oldal
Ünnep – szokások vagy belső tartalom? ▶ 12. oldal
Szlovák és német oldal ▶ 10. és 13. oldal

FORRÁS: THEOGLER.BLOGSPOT.COM

Ez a szó, ez a mondat a történelem csúcspontja!

Amit a három asszony tervez és tesz, amit érez, és amiről beszélnek, az érthető, a gyász fájdalma nekünk sem ismeretlen. Tanácsstalanságuk – „Ki hengeríti el nekünk a követ a sírbolt bejáratáról?” – külön gondot okoz nekik. Valamit tenni kell, de hogyan oldjuk meg a problémát? Nekünk is ismerős helyzet.

Gondolatban melléjük szegődünk, ámulunk, hogy a kő el van hengerítve, velük együtt lépünk be a sírkamrába, észrevesszük az angyalt is, és halljuk a szavát: „Feltámadt...”

Olyan gyakran halljuk ezt a történetet, hogy a döbbenet és félelem minket már nem kerít hatalmába. De hogy a helyzet meglehetősen új, azt azért még így is látjuk. Az asszonyoknak nem kellett volna illatos olajat vásárolniuk, nem kellett volna kora reggel a sírhoz menniük, nem kellett volna töprengeniük a kő elhengerítésén sem.

„Feltámadott! Érthető, amit tesznek, kegyes szándékokat megindító, de tévedtek, a helyzet immár egészen más. A názáreti Jézust keresitek. Ő nem halott, nincs itt.” Egyszerűen nem fogja fel ezt az ember. Hallják az angyal szavát, de az egészet nem értik. Tanácsstalanság, gondterhelten, útközben meg-megállva érkeztek, most pedig rohannak, menekülnek a sírtól, ahogyan csak a lábuk bírja. Onnantól fogva minden másként van, mint ahogy gondolták.

Mivel Jézus feltámadt, ezért íratott meg az evangélium. Miért érdekelné bennünket egyébként a názáreti Jézus története? Mivel Jézus feltámadt, ezért – és csak ezért – evangélium az evangélium, és ezért jó hír a Jézus-történet.

A haldokló Jézuson nem látszott, hogy ő a mi üdvösségünkért szenved, és hogy halála értünk való áldozat.

HÚSVÉT ÜNNEPE – MK 16,1–8

Feltámadott!

Működésének első időszakában sok követője volt; voltak, akiket tanításával elgondolkodtatott, voltak, akiket meggyógyított, akik életüket és egészségüket neki köszönhették. De gyógyításai gyanúsá is váltak, szavait sokan kételkedéssel hallgatták.

Sokan tisztelték Jézust, és mind a mai napig sokan csodálják őt. De gyűlölték is, és sokan vannak, akik ma is elutasítják. Kétségtelen, hogy nem

A VASÁRNAP IGÉJE

voltak, és ma sem tűnnek olyan egyértelműnek ezek a dolgok.

De feltámadott! Nincs kétség többé: ő valóban Isten Fia! Érvényes, amit mondott – ezzel kell együtt élnünk. Akiket meggyógyított, azok az előzést kapták annak, amit Isten tervez az egész világgal – ez a mi reményességünk. Halála nem bűneinek büntetése volt, hanem áldozat a világ bűnéért – ez a mi vigasztalásunk. Feltámadása az evangélium csúcspontja, a történelem közepe. Ez ad értelmet annak, amit létezésnek, életnek nevezünk. De valóban így is értjük?

Vannak, akik vonakodva, belülről távolságot tartva vesznek részt a húsvéti ünnepi istentiszteleten. Akiknek nem a friss gyász a gondjuk, hanem az angyal szava: „Feltámadt...” Pár hónapja a karácsonyi történetet hallották, tegnapelőtt meg a passiótörténetet. Ez még érthető, még együttérzés is támadt szívükben. De ez a húsvéti legenda? Lehet ennek örülni?

Énekeljük még a húsvéti énekeket, de inkább csak fél szívvel. Képmutatók sem akarunk lenni. Tanácsstalanság érkeztünk, és így is távozzunk. Beérnénk mi a karácsonyi történettel, a *He-gyi beszéddel* és a példázatokkal. Nem kellene minden évben ezt a történetet is elővenni!

Hogyan is hagyhatnánk el? Másként hogyan mondhatnánk el, hogy Jézus él, és az egyházban kezdettől fogva mint élő Úr bizonyította meg magát? Ígérete, hogy ott van, ahol az ő nevében gyülekeznek össze a keresztyének, olyan beteljesedő reménység, amelyet a tapasztalat újra és újra igazol. Az élő Úr gyűjti össze, küldi szolgálatba, vezeti és vigasztalja gyülekezetét.

Bizonytalankodásunkkal, kételkedésünkkel odakerülünk ezek mellé az asszonyok mellé, akik, amikor az angyalt hallották, semmit nem értettek. Az, hogy miközben másokkal hitünkről beszélgetünk, kerüljük Jézus feltámadásának kérdését, szintén összekapcsol bennünket ezekkel az asszonyokkal, akik – Márk közlése szerint – semmit sem mondtak másoknak. Márk ismeri a nehézségeket, és komolyan is veszi őket.

A feltámadott Úr az asszonyoknak és a tanítványoknak ismerős názáreti Jézus, de mégis más. Nem engedi mutogatni magát – még az angyal által sem, hogy az asszonyok hinn tudjanak. De majd megengedi, hogy lássák. Most azonban csak azt a helyet mutatja meg, ahová helyezték, a helyet, ahol volt.

„De menjetek el, mondjátok meg a tanítványainak és Péternek, hogy előtetek megy Galileába: ott meglátjátok őt, amint megmondta nektek.” Azt

megnézhetjük, hogy ő hol volt, de ott nem maradhatunk. A tanítványoknak Galileába kell menniük. Miért éppen Galileába? Mert az volt Jézus hazája? Mert többé-kevésbé pogányok lakta terület volt? Mert más bibliai helyek sötétségben lévő országnak nevezik? Éppen oda kell menniük, és ott majd megtapasztalják, hogy előttük jár. Előttük megy, ahogy a pásztor jár juhai előtt.

Menniük kell, mert itt a sírnál nem történik már semmi, itt a sírnál nincs már mit tenni, és nincs mit várni. – Menjete, és ott majd meglátjátok őt.

Feltámadott. Inkább azt kellene mondanunk: feltámasztott. Isten támasztotta fel őt. És ez nem kevesebbet jelent, mint azt, hogy Isten új világot teremtett, és a Feltámadott annak első zsenéje. Jézus feltámasztását csak a világ teremtésével lehet összehasonlítani. Isten van munkában!

Húsvét sugárzó reggelével Isten új világának első fénysugara világít bele a mi világunkba és életünkbe. Ahogy a napba, úgy ebbe sem tekinthetünk, sugarát sem irányíthatjuk. Talán nem is mindenki látja, de ahol sugárzik, reménységet ébreszt, békességet és örömet ad – és sugárzóvá teszi azok arcát, akiket elér.

■ ITTÉZS JÁNOS

Imádkozzunk! Bizonyosságra vágyó-dunk, feltámadott Urunk, Jézus Krisztus – s tudjuk, ezt csak te adhatod meg nekünk. Segítségre van szükségünk, feltámadott Urunk, Jézus Krisztus – és hisszük, hogy ezt te megadod nekünk. Vigasztalásra van szükségünk, feltámadott Urunk, Jézus Krisztus – és tudjuk, hogy ezt elkészítetted számunkra. Ezért téged dicsérünk, téged magasztalunk; apostolaidal és minden benned hívővel együtt hirdetjük: az Úr feltámadt, az Úr valóban feltámadt! Dicsérjük az Urat! Amen.

SEMPER REFORMANDA

„Krisztus nincs »itt«, tehát a keresztyén sem lehet »itt«. Sem Krisztust, sem az ővét nem lehet földi formák között megragadni. A keresztyén ember neve is: »Nincs itt«. Emberi megigazulás, magabizakodó kegyesség, bölcsesség, törvény halotti leplel tisztára levetkőzte. Ne keresd földi dolgok lárvájában. Mert ilyesmiben a keresztyén ember éppen úgy nem fogható meg, mint ahogy Krisztus sem. Hanem amint a Krisztus minde-nek felett van, úgy a keresztyén ember is mindennek felette van. Krisztus mindeneket meggyőzött s maga alatt hagyott. E hitünkért a mi nevünk is: »Nincs itt«. Az apostol szerint életünk »el van rejtve a Krisztusban«. Tehát nem a szekrény fiókjában, mert ott meg lehetne találni, hanem Krisztusban. A mi életünk felette van minden emberi bölcsességnek, igazságnak és kegyességnek. Ameddig önmagadban vagy, nem vagy keresztyén. Így értendő az, hogy a mi életünk minden érzékünk, érzésünk és értelmünk fölé van elrejtve.”

▶ Luther Márton:

Jer, örvendjünk, keresztyének!
(Szabó József fordítása)

Hetilapunk minden olvasójának áldott húsvéti ünnepeket kívánunk!

A képmás

Mandylyon. Tetradyplon. Torinói lepel. Ötödik evangélium. – A kapcsolatot, amely magán viseli Jézus kinszenvedésének minden véres részletét és feltámadásának sugárzó misztériumát. Összeköti a három napot, amely alatt a „templomot lerombolták, de az újjáépült”.

Elnevezésétől függetlenül a kegytárgy elemzésére külön tudományág jött létre, a szindonológia. A lepel tanulmányozására alakult kutatócsoport több mint százötvenezer munkórán vizsgálta különböző módszerekkel. Ennek ellenére máig nem lehet tudni, hogyan keletkezett a lenvászonon látható képmás. Csak feltételezik, hogy valami megmagyarázhatatlan fényjelenség és hőhatás hozta létre. A tudomány tehetetlen...

A tanítványok nem tudományos módszerekkel viszonyultak mestereik halálához és feltámadásához. János másodiknak lépett a sírba: látott, és hitt. Látta az üres sírboltot, látta a lepedőket. Még nem értette meg az Írást, de hitt. Képmás nélkül, lelki szemével.

Tamás nem látott, és nem hitt. Képmásra volt szüksége. Megjelent a „képmás”, és Jézus az oldalára helyezte tanítványa kezét. Miután a saját szemével látta, a hitetlen csak akkor hitt.

Boldogok a tanítványok, akiknek megadott, hogy láthatták a feltámadott Krisztust. Mi, „boldogtalan” tanítványok a harmadik évezred elején vakon tapogatózunk, noha nem kellene boldogtalanok lennünk, hiszen lehet szemünk a látásra.

Nézzon hát mindenki a maga képmására, amelyet a Teremtő hozott létre, és a Megváltó hívott el az örök életre. Lásson, és higgyen!

■ W. Á.

Megkettőzött oltalom

► Több mint duplájára nőtt a férőhelyek száma az Oltalom Szeretetszolgálat átmeneti szállóján, Nyíregyházán. A Magyarországi Evangélikus Egyház fenntartásában működő, hajléktalanokról gondoskodó szervezet Rákóczi utcai telephelyén a tetőtér beépítésével sikerült az eddigi tizennyolcraól negyvenre emelni az ágyszámot. A beruházás rekordidő, alig egy hónap alatt készült el, az intézmény és a fenntartó saját erejéből, mintegy negyvenhárommillió forintból. Az átmeneti szálló átadási ünnepségét március 24-én tartották.

„Úr Jézus, te megtapasztaltad a hajléktalan és kiszolgáltatott létet” – kezdte az imádságot még az ünnepség bevezető részében Laborci Géza intézményvezető-lelkész, amikor egy testes asszonyt könnyáztatta arccal menekült az egyik új szoba fedezékébe a szentelésnek, avatásnak helyet adó folyosóról. Az Oltalom Szeretetszolgálat gyámoltottja meghatódott a felismeréstől: a Názáreti sorsában osztozik.

„Mert nincsen itt maradandó városunk, hanem az eljövendőt keressük.” (Zsid 13,14) Az alkalomra választott igében minden szó a helyén

van – mutatott rá ezt követően az avatás szolgálatát vállaló Krámer György, egyházunk országos irodájának vezetője. Akkor értelmezzük helyesen, ha tudjuk, ebben a világban minden átmeneti, és ez határozza meg a tulajdonhoz való viszonyunkat. „Legyen áldott, aki átlépi a hajlék küszöbét! Találjon testvére itt, aki szeretetre vágyik!” – e szavakkal áldotta meg a kibővült átmeneti szállót, melynek történetét Laborci Géza osztotta meg a nyíregyházi, evangélikus fenntartású oktatási és szociális intézmények jelen lévő képviselőivel.

A SZERZŐ FELVÉTELE

Az Oltalom Szeretetszolgálat Rákóczi utcai központja, ahol egyébként hajléktalanok otthona, szenvedélybeteg nappali ellátója, népkonyha és orvosi rendelő is működik, 2007-ben az Európai Unió támogatásával, a Humán erőforrás-fejlesztési operatív program (HEFOP) pályázatának keretében épült. Anélkül, hogy tudták volna, mikor és milyen célból, de biztosra vették: egyszer szükség lesz a tetőtérre, ezért úgy intézték akkor az építkezést, hogy majd könnyű legyen folytatni.

Amikor a Rezeda utcai átmeneti szálló kevésnek bizonyult, ennek az előrelátásnak nagy hasznát vették. Egyre több a rászoruló, nő az igény az ilyen jellegű ellátás iránt is, ugyanakkor a szabályzók, a normatíva megállapítása miatt tizennyolc férőhelyet nem is lehet gazdaságosan működtetni.

Az országos egyház fenntartásában működő nyíregyházi Oltalom Szeretetszolgálat ezért fordult az önkormányzathoz segítségért: az érvényben lévő kapacitásstop idején csak az önkormányzat kérhette a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivaltól a bővítés lehetőségét.

Sok körben egyeztettek, sokszor másztak a poros, barátságtalan és sötét padlásra, míg minden kérdésben egyetértésre jutottak – emlékezett Buda Annamária, a diakóniai osztály vezetője hálattal szívvel, hisz az átmeneti szálló szobái tiszták, barátságosak és világosak! Az Euró-Mádi Kft. szakemberei kiváló és gyors munkát végeztek, tartva a hivatal által megadott engedélybe foglalt határidőt.

Több mint negyvenen vannak várólistán; amint megérkezik a használatbavételi engedély, közülük huszonketten be is költözhetnek.

„Itt házaspárokat vagy felnőtt korú gyerekekkel egész családot is befogadhatunk, ami ismét új fejlemény, erre eddig nem volt lehetőség Nyíregyházán” – tudtuk meg Nagy Judit intézményvezető-helyettesétől. Az egyébként valamilyen jövedelemmel rendelkező rászorulókat elhelyezésére szolgáló szállón alapesetben egy évig maradhat, akinek nincs fedél a feje felett. Az Oltalom Szeretetszolgálat szakemberei pedig arra töreksenek, hogy ennyi idő alatt elérjék a társadalomba való integrálódásukat.

■ – VESZPRÉMI –

HIRDETÉS

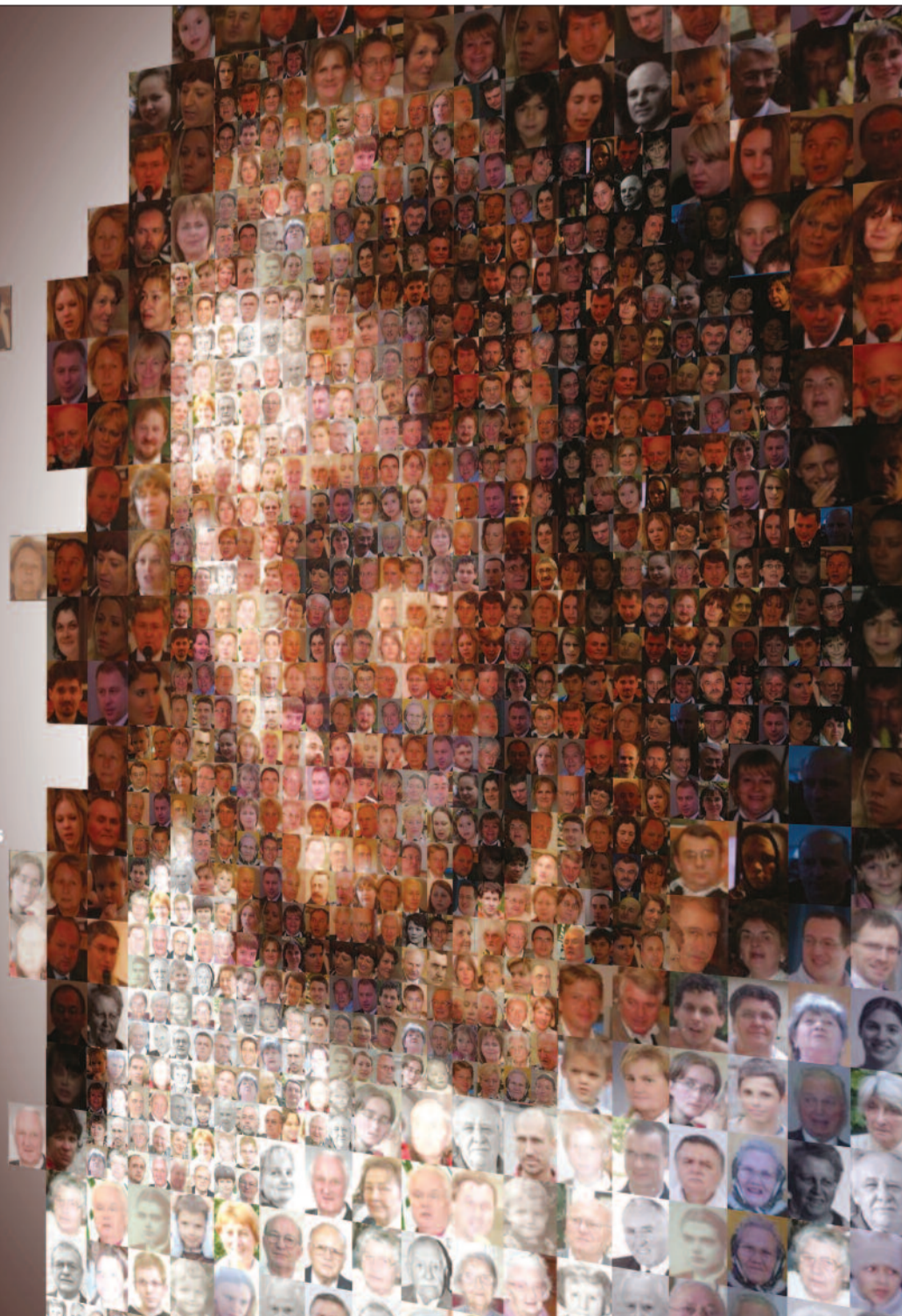
Krisztus-arcú egyház

Missziói nap a Déli Evangélikus Egyházkerületben
2015. május 16., szombat
Evangélikus Atlétikai Centrum, Bonyhád

- 9:00 Gyülekező, közös éneklés
 - 9:45 Köszöntések
 - 10:15 Igé hirdetés – Mesterházy Balázs
 - 11:00 Krisztus-arcú egyház – Bőjte Csabával beszélget Radosné Lengyel Anna
 - 12:00 Ebéd
 - 13:00 Szabadon választható programok:
 1. Beszélgetés az igé hirdetésről – Mesterházy Balázs
 2. Csendsátor: lelki sarok, imádság, áldás – Pelikán András
 3. Beszélgetés a gyülekezeti misszió mai lehetőségeiről – Deák László, Baráthné Tóth Eszter, Bolba Márta, Herkely János
 4. Kultúrák ütközése – választáson az európai egyház – Jó András, Fischl Vilmos
 5. 330 éve született Bach, az „ötödik evangélista” – Varnus Xavérral beszélget Gáncs Péter
 6. Bonyhádi gimnazisták verses, népzenei műsora – Hohlné Probszt Éva
 - 14:30 Kerületi díjak átadása
 - 15:00 Záró istentisztelet úrvacsorával – Szabóné Mátrai Marianna
- Gyermekprogramot egész nap biztosítunk.
Hideg ebédcsomagról az egyházkerület gondoskodik.
A nagy busszal érkező csoportok 50%-os támogatást igényelhetnek.

Jelentkezési határidő: 2015. április 27.
Jelentkezni a del.lutheran.hu weboldalon lehet.

További információ:
Déli Evangélikus Egyházkerület Püspöki Hivatala, 1088 Budapest, Puskin u. 12.
Tel.: 1/338-23-02, 20/824-4333
E-mail: deli.kerulet@lutheran.hu

Anyanyelven hallgatni az evangéliumot

Beszélgetés dr. Garádi Péterrel a felvidéki magyar evangélikus misszióról

▶ Bár nincsenek pontos számadatok, Szlovákiában hozzávetőlegesen tizenkét-tizenötezer magyar nemzetiségű evangélikus él. Helyzetük rendkívül bizonytalan, elsősorban a magyar anyanyelvű lelkészek hiánya miatt. Ugyan számos szlovák evangélikus lelkész tud magyarul, jelenleg egyetlen gyülekezet, Alsószelei (Dolné Saliby) pásztora, Nagy Olivér hirdeti anyanyelvén Isten ígését minden vasárnap. A losonci (Lučenec) gyülekezetben a közelmúltban szűnt meg a magyar nyelvű szolgálat, Dunaszerdahely (Dunajská Streda) evangélikus közössége – magyar és szlovák egyaránt – a leépülés szélére került, de máshol sem biztató a jövő. Az utóbbi években fáradhatatlanul küzd a szlovákiai magyar evangélikusokért a felvidéki magyar evangélikus misszió. Eddig is számos gyümölcsöt termelt szolgálatukról hálaadó és könyörgő imalistát írt dr. Garádi Péter, a budaörsi evangélikus gyülekezet egykori felügyelője és tiszteletbeli presbitere, az Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület (EBBE) elnöke. A misszió egyik kezdeményezőjét és – saját szavával – „segédmunkását” (képünkön) az indulásról, a gyümölcsökről és a célokról kérdeztük.

– A felvidéki magyar evangélikus misszió a gömői régióban indult. Szeverényi János missziói lelkéssel jártam először, 2005 novemberében Sajógömörön (Gemer), a régió magyar evangélikus presbitereinek ot-tani találkozásán tartottam előadást. Hazatértemkor a budaörsi gyülekezet lelkészevel, Endreffy Gézával beszélgettünk a felvidéki magyar evangélikusok nem könnyű helyzetéről. Ennek eredményeképp testvér-gyülekezeti megállapodást kötöttünk a sajógömői gyülekezettel.

Nem protokolláris kapcsolattartás volt a célunk. Tudatosan missziós tevékenységet szándékoztunk folytatni, és havonta egyszer – vasárnaponként – meglátogattuk őket. Külön csoportok foglalkoztak a gyerekekkel, a fiatalokkal és a felnőttekkel. Részt vettünk a nagy ünnepeken, a templomszentelési ünnepen – amely ott kiemelt alkalom – és a konfirmációs istentiszteleteken is; évente egyszer kétszer ők is ellátogattak Budaörsre. 2009-ben aztán – a helybéli Lóczy Tibor vezetésével – megalakult a Capella Polgári Társulás, amely a felvidéki magyar evangélikus misszió hivatalos jogi keretét adott...

– Tehát nem csak a gömői régióban képzelték el a misszió tevékenységét.

– Először a gömői szórványgyülekezetek felé nyitottunk. Ruznyák Dezső sajógömői lelkész további két anyagyülekezetet – Gömörpanyitot (Gemerská Panica) és Pádárt (Padarovec) –, illetve azok szórványait is ellátta. Összesen tehát tizenkét magyar nyelvű istentiszteleti helyet. Korábban Várgede (Hodejov) státusza is anyagyülekezet volt, ez azonban már megszűnt.

Nyugat-Szlovákiában még nincs kiépített bázisunk, de jó kapcsolatot ápolunk a szolgálatunkat szívesen fogadó, sőt igénylő somorjai (Samorín) gyülekezettel. Lelkésziük maga is tart magyar nyelvű istentiszteleteket, felolvasva a lefordított prédikációt. Mostanában én is főként a nyugati régióba járok. Havonta tartok bibliaórákat, amelyekre szlovákok is eljönnek. Vannak köztük, akik tudnak magyarul, de már szinkrontolmácsunk is van. Tapasztalatom szerint a személyes bizonyoságtételekre figyelnek fel legjobban az emberek.

– Ekkora területet ellátni embert próbáló terheket jelent.

– Nagyon sok helyen van szükség a segítségre. A magyar és a szlovákiai evangélikus egyház egyezménye alapján Ruznyák Dezső nyugdíjazása után Sajógömörbe – missziói lelkésznek – Dechterné Ferenczy Erzsébetet küldték ki. Áldásos tevékenységének máris látszik az eredménye: növekedett az istentiszteleten résztvevők száma, az átlagéletkoruk is csökkent, és beindult az óvodai hittan.

Tornaljáról (Tornaľa), a magyar-szlovák vegyes gyülekezettől is – ahol egykor szintén szolgált magyarul tudó lelkész – érkezett felkérés a misszióhoz. A magyar nyelvű istentiszteletet ott ma már szintén De-

FOTÓ: BALLA MARIA

chterné Ferenczy Erzsébet, átjáró lelkészként pedig Gerlai Pál miskolci iskolalelkész tartja.

Hosszúszó (Dlhá Ves) és három szórványának színmagyar gyülekezeteiben – Trencsányi Andrea lelkész hirtelen halála óta – a rozsnói (Rožňava) másodlelkész szolgál. Szolárik Vilmos (Viliam Solárik) jól beszél magyarul, és megfelelően el tudja látni a pásztori feladatokat a rozsnói gyülekezet és szórványai mellett.

– Kik segítik még a misszió munkáját?

– A gömői régióban Gerlai Pál három éve örömmel elvállalta a határon túli szolgálatot, istentiszteleteket tart, ahová hívják, és kazuális szolgálatot is teljesít. Ruznyák Dezső nyugdíjazása óta Sajógömörön és környékén laikus szolgálók végzik az iskolai hitoktatást, köztük Lóczy Tibor is. A kamasz korcsoportot megcélözva az angliai Acorn Camps misszió is bekapcsolódott a munkánkba. Magyarországon már évek óta működnek, és közvetítésünkkel a gömői régióban (Kokaván), illetve Farnadon (Farná) is rendeznek nyaranta angol nyelvű táborokat. Nagyon értékes a hozzájárulásuk.

– Az „átjáró lelkései szolgálat” is hozzájárul a missziós célok megvalósításához?

– Természetesen nagyon örülünk ezeknek a lehetőségeknek is. Világosan kell azonban látni, hogy önmagában ez kevés a magyar evangélikus közösségek megmaradásához. Jelenleg havonta egyszer jár át a tokaji lelkész Nagytárkányba (Veľké Trakany), a komáromi lelkész pedig Révkomáromba (Komárno). A nagybörzsönyi lelkész havonta kétszer szolgál Ipolyszakálson (Ipeľský Sokolec) és Százdón (Sazdice). Ezeket túl – a parókialis jog maximális tiszteletben tartásával – eseti átjárások is vannak: olykor-olykor a salgótarjáni, a balassagyarmati lelkész is átmegegytemeni, kazuális szolgálatot ellátni...

Ha azonban nincsen a gyülekezeti életnek bázisa, ha nincsenek bibliai, hittan-, konfirmációs órák, különböző házi csoportok – asszonykörök és hasonlók –, amelyeknek csúcspontja az istentisztelet, akkor a gyülekezeti élet „koronája”, maga az istentisz-

telet is kiürül. A háztető sem áll meg alapok és falak nélkül. A misszió éppen ezen szolgálatokat próbálja segíteni, mert a magyar lelkészek hiánya nagyon kiszolgáltatottá teszi a szlovákiai gyülekezeteket.

Jelenleg egész Szlovákiában egyetlenegy magyar anyanyelvű evangélikus gyülekezeti lelkész van, Nagy Olivér, aki Alsószeleiben szolgál. Bízunk abban, hogy a sajógömői modell máshol is alkalmazható lesz.

– Az Evangelikus Életben még 2013-ban jelent meg egy felhívás az Ön tollából, amelyben a felvidéki misszió támogatására, közös szolgálatra és együttműködésre kéri a magyarországi gyülekezeteket. Érezhető-e a segélykiáltás hatása?

– A testvérkapcsolatokban látható pozitív változás. Testvér-gyülekezeti megállapodás jött létre Hosszúszó és Maglód között. Tavaly a maglói gyülekezet szolgált a Szlovákiában élő magyar evangélikusok missziós napján, mely igazán áldott alkalom volt. Tavaly húsvét óta a piliscsabai evangélikus gyülekezet a farnadiakat segíti kéthavonkénti szolgálatokkal.

Némi előrelépés tapasztalható Magyarországon is, az itthoni lelkésztársaktól egyre több megkeresés érkezik Endreffy Gézához. Magam mint „segédmunkás” igyekszem előremozdítani a misszió ügyét. Fontos alkalom lesz május 30-án a Szlovákiában élő magyar evangélikusok találkozója és missziós napja, amelyet idén Somorján rendezünk. Magyarországról is várunk gyülekezeteket.

Bibliai időket élünk át. Én kivételzettnek tartom magam, mert láthatom Isten csodálatos munkálkodását és végtelen bölcsességét, ahogy ajtókat nyit meg, és megújítja a szíveket. Imameghallgató Urunk van, végtelenül hálás vagyok ezért. Mert noha hajlamosak vagyunk magunknak tulajdonítani az elért eredményeket, ha ezek mögött nem ismerjük fel Isten szeretetét és a Szentlélek munkáját, akkor az egésznek semmi értelme nincs. Sőt: szalmalángszerű fellobbanást is alig érhetünk el, nemhogy felébredést, megújulást a szlovákiai magyar evangélikusok életében és közösségében.

■ WALKÓ ÁDÁM

Láttam, aki engem látott

Kárpátaljáról Felvidéken

A sok gond és baj mellett pozitívum, hogy a feldarabolt nemzettest kezd összeforrni. Nagyszerű érzés „csak úgy” átgurulni Felvidékre/Szlovákiába a határon, ahol néhány évvel ezelőtt még sorok álltak, és szigorú, kiszámíthatatlan vámosok, határőrök packáztak velünk. Erdélybe is könnyen átkelhetünk. Ott még állnak határőrök, de egymás mellett a román és a magyar. Több esetben mindketten beszélnek anyanyelvükön...

Március 20–22-én újra Felvidékre jártam az örösi református gyülekezet meghívására. Örös (szlovákul Strážne) hatszáz lelkes falu. Alkalmanként hetvenen (azonfelül a gyermekek) vettek részt a *Láttam, aki engem látott* című evangélizációs sorozaton.

A témát adó mondat az egyiptomi származású szolgálótól, Hágártól ered (1Móz 16). Miután Ábrám és Száraj Isten helyett akarta megoldani a „szaporodás és sokasodás” programját, Hágárt bevonva az akcióba, összekeveredtek a dolgok. Habár a kor szokása szerint ez törvényes gyakorlatnak számított, nem biztos, hogy amit a törvény megenged, az jó is. (Ez a mai törvények egy részére is illik.)

Száraj féltékenyen elűzi a tiszteletlenül viselkedő szolgálót, de Hágárt előzöttségében meglátja Isten anyagát, megszólítja, bátorítja az életre, a folytatásra. Ekkor mondja Hágár: „*Té vagy a látás Istene. (...) Én is láthatam itt, aki engem látott.*” (13. vers)

Ez az esemény is lehet előkép, utalás az evangéliumra. Jézus olyanak látta korosztályát, mint a szétszóródott, meggyötört nyáját, és ő azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszetteket (Lk 19,10). Ilyen szétszóródottnak, meggyötörtnek tűnik magyar népünk is. Ha nem látjuk is sokszor Istent, ő lát még miniket, és van üzenete, bátorítása számunkra.

Hiszem, hogy Isten „reményteljes jövőt” (Jer 29,11) akar és tud adni nekünk, csak hallgassunk rá, ha szól hozzánk. A Megváltó a keresztről is látta Máriát és Jánost, de az elcsángált tanítványokat és az egész emberiséget is. Emeljük fel mi is tekintetünket rá! – Sokan nyitottan hallgatták az üzeneteket a kultúrházban és a templomban.

Egyik nap részt vettünk a közelben lévő kisvárosban, Derecskén a Kárpátaljai Református Egyházkerület vezetőinek beszámolóján. Ők a néhány évvel ezelőtt megnyílt ukrán-szlovák határállomáson jöttek át Nagyszelmencnél (Veľké Slemence). Tudvalevő, hogy ezt a magyar falut a kegyetlen határ kettévágta valamikor; a helyiek nem mehetek át például rokonaik esküvőjére vagy temetésére sem.

Nagy Béla főgondnok szívszorító beszámolót tartott a kárpátaljai helyzetről. Több mint száz magyar férfit vittek már el katonának, hatan haltak meg közülük. A kettős állampolgárság – más anyországi támogatással együtt – segít rajtuk. Nagyon sokan elmenekültek, főleg fiatalok; munkát vállaltak hazánkban és más európai országokban. Félő, hogy nem mindenki tér majd haza. Kelet-Ukránból érkező ukrán menekültek megvásárolják a kárpátaljai házakat, földeket, így is folytatódik a területfoglalás. Sokféle épülnek az ortodox templomok.

A Kárpátaljai Református Egyházkerület hetvenezere tagja (közöttük néhány megmaradt evangélikus) száznegyven gyülekezetben él. Működhetnek szeretetotthonok, árvaházak, iszákosmentő missziót, szociális konyhákat, krízisállomást és négy iskolát. Az ukrán állam nem támogatja az egyházkerületet és intézményeit; e téren is a magyar kormány nyújt segítséget.

Élelemhez hozzá lehet jutni, de a pénz, a hrivnya értékét veszítette. Egyhavi nyugdíj tíz-tizenkétezer forintot ér. A híradásokból is tudjuk, hogy összefogtak a hazai és határon túli egyházak, segélyszervezetek. A Szlovákiai Református Keresztény Egyház is jelentős segítséget ad. Aki szeretne ezekben az akciókban részt venni, megteheti, ha bekapcsolódik például az Ökumenikus Segélyszervezet programjába. Ahogy a *Híd* magazin idei első számában is megírtuk, az őszi országos evangélizáció perselypénzét a munkácsi gyülekezetnek adtuk.

Isten látja Kárpátalját – nézzünk mi is az ő szemével!

■ SZEVERÉNYI JÁNOS
országos missziói lelkész,
a *Híd* evangélikus missziói magazin
főszerkesztője

FOTÓ: KISS MIKLÓS

A szerző Örös református templomának szószékén

Kunkovács László köszöntése

▶ Él közöttünk egy etnográfus-fotóművész, aki hosszú évtizedek óta járja az országot, a nagyvilágot, hogy mentse veszendő értékeinket. Mikor – a hetvenes években – elkezdte gyűjtőmunkáját, még léteztek énekes kolodások, őspótlások, tiszta arcú pásztoreberek, öreg halászok, táltoserejű férfiak... Voltak olyan vidékek, ahol kora tavasztól késő őszi ridegtartással legeltették a szarvasmarhákat, s az állatokat lasszóval fogták be a markos legények.

Kunkovács László ezt a szép és nehéz, elsüllyedt világot örökölte meg képein. De nemcsak a szülőföldet, a szeretett falvakat, hanem Tibet szélverte pusztáit is, a Mongol-Altaj kazakjait, a varázslatos Dél-Szibériát, Jakut-föld Isten háta mögötti tájait, az ótörök kőembereket. Tizenkilenc népnél járt hátizsákos tanulmányúton, és gazdag zsákmánnyal tért haza: fotókkal és néprajzi lejegyzésekkel.

„Egybekötni igyekszik, ami korunkban szétszakadt: a tudományt és a művészetet, az elméleti tudást és a közvetlen tapasztalat becsületét” – olvashatjuk a szerkesztősi ajánlást Kunkovácsról a *Folkmagazin* 2007. évi harmadik különszámában.

Egyetlen izzó látomás tartja fogva: az ősvilág. A már régen letűnt századok. De ez nem igaz. Az ősvilág ma is létezik; ha nézem a kék-tiszta égen áttörő hajnali napot, az már titkokkal átítatott óskép. És ott a többi is: a zúgó szél, a kővekre írt üzenetek, a nádkunyhók vagy tapasztott viskók. „Alig-épületek”, ahogy a mester nevezi őket. „Gabonatarólo hombárok meg lacikemencék. (...) Többnyire aprók, de monumentálisak – írta *Szepesi Attila*. – Egyetlen tömbből valók. Megalít vagy pagoda formájúak. Némelyik egy-egy pöttöm katedrális. És ami szintén idetartozik: mindig hó-fehérré meszeltek. A fehér talán a leginkább szakrális szín. A Teremtőé, a fényé, a tisztaságé, a szellemé.”

Ezeket gyűjti Kunkovács László fotográfiáin évtizedek óta. Magyarországon és a messzi Ázsiában. Ott, ahol sziklára hajló faág az idő: áll mozdulatlanul. A fehér talán a tévedő vándor az utak esetőcsáiban Isten-arcot lát a délelőttben. A megtalált és megörökített épületek közül a legtöbb már elpusztult, elenyészett. Jeges szél, hó fölitta. Szülőföldem, Hódmezővásárhely környékéről már eltűntek ezek a törékeny értékek, és a közelből is, Szentendréről, a végtelen Alföld akácosa mellől.

Hatalmas terepmunka esszenciája ez az értékes életmű. Akit megérintett, máshogy tekint az életre, a kétkezi emberekre, a hagyomány fogalmára.

Az idei év kitüntetettjei közül Kunkovács László volt az az ember, aki talán leginkább megérdemelte a Kosuth-díjat! A kései megbecsülést. Az utóbbi időben megromlott a látása, de remélem, hogy a füle egészen jó, és hallja a sok gratulációt. Milyen sokan örülnek az aranszobornak, csodálatos könyveinek, amelyekkel megajándékozott bennünket!

Csatlakozzunk mi is hozzájuk. Kedves Laci, az evangélikus testvérek nevében köszöntelek. Isten vigyázza és segítse életed még sokáig!

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

HETVEN ÉVE TÖRTÉNT...

Egy templomjavítás története

1945. január 20.

Ügyszólván az első nap, hogy a hosszú kényszerfogság után a Margit híd közelében lévő bunkerből a napvilágra kerülök. A Berlin téren lopkodva, a fal mellett húzódva oszlok át, kilesve az alkalmas pillanatot, amikor némileg szünetel a Budáról jövő becsapódás.

A hóval borított tér közepén orosz közlekedési rendőr irányítja a forgalmat – nem tudom, kinek, mert csak egy-egy járókelő igyekszik elszántan keresztülhatolni a gránitbecsapódásokon.

megyek vele a templomudvarra. Töle kapom az első információkat, majd együttesen megyünk be szemrevételezni a templomot. A kép, mely odabent fogad, még a kiégett városképnél is siralmasabb.

A tömegtelen törmelék között alig lehet felismerni az egymás hegyén-hátán heverő padokat, melyeket a kókuszszőnyeg festett vépirosra. A mennyezet a padló romjain hever.

Eltűnt az udvar felőli karzat is, a pillérekkel együtt. Helyén egy nagy gödör tátong, melyben két megrakott

dásokon felül is veszélyes volt az utcán való járkálás. Hogy kívánhattunk volna tehát munkát végeztetni, és kivel – élelem nélkül s a legelemibb szerszám és anyag hiányában?

Mégis az Úr adta akaraterő legyőzete a nehézségeket.

Bánkúty igazgatóval, *Molnár Rudolffal* s a karnagyunkkal megalakítottuk a „templomépítő bizottságot”, ahogy lelkészünk elkeresztelte.

Nem sokat tárgyaltunk, hanem munkához láttunk. A parókia területén található lelkes hívekkel elkezdtek a romeltakarítást.

lett, a böjti szelek egy szép napon nemcsak az új munkánkat tették tönkre, hanem még az ostrom alatt fennmaradt tetőrészt is lesodorták, mintha még nagyobb megpróbáltatást kívánt volna reánk mérni az Úr, vizsgálva, nem csüggedtünk-e az ő szolgálatában. De az ő segítségével ezt is legyőztük.

Készen lett a szerkezet, de ekkor meg ötven tekerics kátránpapír megszerzése volt a feladat, ami elképzelhető, mit jelentett, amikor aranylánccokat adtak egy-egy tekericsért a hajléktalanok. Nekünk pedig sem aranyunk, sem pénzünk nem volt, de volt törhetetlen hitünk, hogy itt is megsegít az Úr.

Segített is azzal, hogy küldött egy lelkes hívőt, aki megmenekülése öröme odaajándékozta az ötven tekerics papírt és a kötőanyagot. Megvolt a papír, most már mentesítve voltunk a beázástól, már csak a biztonsági munkák voltak hátra, mert a lelógó vakolatombók veszélyeztetették volna a hívek életbiztonságát.

Ennek a munkának az elvégzéséhez azonban egy tizenhat méter magas létrára lett volna szükség. Már kaptunk volna, de probléma volt kihozni a rejtékhelyéről anélkül, hogy a környezet tudomást ne szerezzen a vagyont jelentő rakétról. A sötétség leple alatt ügyszólván kiloppta tulajdonosa, s rendelkezésünkre bocsátotta, egyházunk iránti szeretetéből.

Ünnep előtti napok voltak ezek, amikor már inkább a takarításra kellett volna gondolnunk, mikor a tizenhat méter magas egy szál létrán egy légtornász ügyességével tüntette el a lógó vakolatdarabokat egy lelkes hívünk. Ügyszólván a parókia minden tagja ott állt, a kötelet és a létrát fogva, vigyázva a magasban dolgozó életére. Hála Isten, nem is történt semmi baj.

Nagycsütörtök reggelén a parókia apraja-nagyja – s a hívek közül is sokan – nekiláttak a takarításnak.

Alig mostuk le magunkról a kormot, piszkot, már hívott is az idő a délutáni istentisztelet szent igéjére.

Lelkészsünk ajkáról felhangzott az ige és a hálaíma, hogy a szent hívsvét meghozta templomunknak is a feltámadást.

■ SIPKÓI LÁSZLÓ

Az emlékezés megjelent az Evangélikus Családi Lapban, a Pesti Evangélikus Egyházközség 1947. évi pünkösdi körlevelében. A visszaemlékező presbiter személyén túli szereplők: dr. Keken András lelkész, Molnár Rudolf segédlelkész, Bánkúty Dezső leánygimnáziumi igazgató, Weller Jenő karnagy.

A Deák tér 1945-ben

Pestről Budára, Budáról Pestre szüntelenül lövik a várost.

A Podmaniczky utca sarkán egy nagy kráter, körülötte emberi hullák.

Alig százlépésnyire egy kapu alatti csoportosuláshoz közeledek, s akkor látom, hogy egy kimúlt ló transzirozásán mesterkednek, s boldog, aki egy darab húshoz jut.

Megint százlépésnyire egy szilánktól sebzett ember esik össze.

Az Andrassy úton, kis szántalpakon deszkakoporsót húz – koráról ítélve – anya és leánya.

Így jutok el a Deák téri templomhoz, és megdöbbenve látom siralmas képét és környezetét. Ott söpri a havat egy régi, katonai esőkabátban, lehajtott szélű kalapban valaki. Ügyszólván az egyetlen élet a templom és a kiégett városháza környezetében.

Közelebb menve felismerem a templom lelkészét.

A felismerés öröme s az egymás környezete iránti érdeklődés után be-

szénásszekér is elérne. Az oltár mellett, a délkeleti sarok felett az egész tető hiányzik.

De minden rom felett épen áll büszkeségünk, az oltárkép és az oltár, melyre – mint reménységű – beragyog a kék ég.

Itt megállunk, és szemlélődésünk eredményeként azt állapítja meg lelkészsünk, nem hiszi, hogy az idén lehet itt még istentisztelet tartani.

Felnézek az oltár felett beragyogó kék égre, s merész elhatározással közlöm: márpedig itt nagypénteken istentisztelet lesz, ha a jó Isten is úgy akarja!

A mai életkörülmények között már nehéz elképzelni, hogy a nagy vonalban fent ismertetett feladat abban az időben milyen problémát jelentett. Alig pár héttel az ünnep előtt.

Még az itthon levő munkára foghatók sem igen merészkedtek ki az utcára, mert az állandó becsapó-

Dr. Keken András: Gyülekezeti élet 1945 tavaszán

(Fiatalok előtt 1965-ben elhangzott, félig komoly, félig tréfás visszaemlékezés)

1. Istentiszteletek: az óvóhelyen, majd az iskolai tornateremben. Villany nincs. Gyertyák égnek. Katakombai hangulat. De a gyülekezet növekszik, s a remények is.

2. Hétköznapi alkalmak: a hívek hétköznap is jönnek reggel 8-tól délután 4-ig. Bibliaóra? Nem! Munkára. Gerendákat cipelnek, törmeléket hordanak.

Az ácsmunkát egy volt cipész végzi, roppant ügyesen. Akrobatiként járkal a templom megrongált tetőszerkezetének gerendáin. A kőműves valóságos kőműves, de öreg. A maltert éppen ezért egy nyugalmazott útbiztos rakja fel.

3. Egy nagyon használható gyülekezeti munkás káderlapja:

- Neme: ló.
- Neve: ugyancsak Bandi.
- Ára: egy liter rum volt és két kalap.
- Szolgálat: Bandi bácsi igazgatása alatt törmeléket szállít a Petőfi térre.
- Jellemzése: klerikális (egy óvatlan pillanatban majdnem bement a Szervita téri templomba).

4. Offertórium: mivel építőanyag csak aranyért vagy dollárért kapható, kérjük a híveket, hogy az adakozásnál ezt vegyék tekintetbe. A múlt vasárnapi offertórium: három aranygyűrű, négy arany fülbevaló, két brass, nyolc dollár stb.

5. Ismét végünk funkciókat, de arra kérjük a fiatal párt és a tanúkat, hogy a biztonsági okokból bezárt kapuk valamelyikén intenzíven és folyamatosan zörögjenek. – A gyászoló családot arra kérjük, hogy reggel jöjjenek el a parókiaira, innen együtt megyünk az új temetőbe – gyalog. Ha szükséges, elhunyt testvérünket kézikocsin vihetjük.

6. Megkezdjük a konfirmációi oktatást is: a gyerekek akkor jöjjenek, amikor tudnak. Óra után a gyermekek zöveget fognak egyenesíteni.

7. Végre egy örömhír: templomunkat annyira sikerült helyreállítanunk, hogy nagyhét csütörtökén az esti úrvacsorai istentiszteletet már ismét ott tarthatjuk. Kérjük a híveket, jöjjenek el a hálaadásnak erre a szinte nem is remélt alkalmára.

(A hívek eljöttek. Mindenki sírt.)

Bandi bácsi is.

Élet a felhők fölött

■ FÜLLER TÍMEA

Azt mondják, a felhők fölött mindig kék az ég. Nem tudom, így van-e, de az biztos, hogy a kék színről mostanra kitorolhatetlenül az *autizmus* jut az eszembe. Minden felhők fölötti és alatti órájával, amelyet megélünk ötödik gyermekünk, a kis *Misu* különleges nevelésében. Akár érintett az ember a témában, akár nem, április van, ismét eljött a „kék idő”. Ilyenkor a közöttünk élő „esőembereket” és hozzátartozóikat próbálhatjuk együttérzésünkről, türelmünkről biztosítani. Kékbe öltözünk, és gondolunk rájuk, akik egy kicsit mások, mint mi. Ezekben a napokban biztosan eszünkbe jutnak az ő másfajta gondjaik, örömeik.

Hogy van új a nap alatt, azt egész biztosan állíthatom. A tavalyi beszámolóhoz képest immár nem az ártatlanság szobrát, hanem egy erősen dacoló, helyét keresgélő kisfiút mutathatok be ide. A nagy őzikeszemekben már huncutság csillan, és a békét sugárzó gyermekből nyurga kis fickó lett így öt és fél éves korára.

Ha a terápiás tornán azt kérjük, hogy úgy másszon, mint egy kiskutya, akkor szinte biztosan bejelenti, csakis macska módjára tud most éppen másszni. Ha megszámláltuk vele a gyümölcsöket egy táblán, hibátlanul elvégzi a feladatot, majd összehúzza a szemöldökét, picit elmosolyodik – csak úgy a „bajusza alatt” –, és megfontoltan válaszol valami *teljesen mást*. Nagyokat nevet, ha felháborodunk, igazából ezért az élvezetért csinálja az egészet. Jó mókának tartja, hogy akkora patáliát csapunk. Amikor túl sokat ellenkezik, magamban elbizonytalanodom néha: mennyit fejlesztjük őt azért, hogy ilyen elviselhetetlenül tudjon „emberesedni”, mert ez az *előre* irány.

Már ügyesen társasozik, és lassan megtanulta, hogy amikor ő nyer, örülni kell. Vidáman tapsikol, de ha elfeledkezik magáról, ugyanilyen boldog akkor is, ha veszített. Ahogy az egyik nagy testvére összefoglalta *Misu* másságát: „Nincs ennek a gyereknek egyéb baja, csak egy kicsit lassabb és egy kicsit boldogabb, mint a többiek.”

Bár ennél azért jóval összetettebb a dolog, mégis van benne valami igazság. Valóban lassabb egy kicsit, hiszen vele csak ide ünnepeztük az önálló zoknifelhúzás és gombolás eseményét, míg a többieknél nem is emlékszem, mikor jött el ez a pillanat – tehát valószínűleg jóval hamarabb és sokkal természetesebben.

És bizony, az én nagycsoportos kisfiam még csak álmaimban fogja a ceruzát, miközben a társai már labirintusokkal játszanak, és betüteleket próbálgatnak. Cserébe viszont ez őt egyáltalán nem zavarja. Míg a többi gyerkőc állandóan hasonlítgatja magát a társaihoz, keresi a többiek tetszését, és ad a véleményükre, *Misu* boldogan tud az lenni, aki. Nem érzi kirekesztve magát, ha ő nem mond verset egy fellépésen, ha valakinek szebb a ruhája, ha egyedül neki más színű a tányérja, mint a többieké. Miközben kínosan próbálom beilleszteni a sorba, néha rácsodálkozom az ő szabadságára.

Ő máshogyan éli meg a dolgokat. Félelem nélkül felmászik szédítő magasságokba, de összerendezzen, ha valaki váratlanul megmoz-

dul mellette. Sokszor, ha rászólok, amikor valami rosszat csinál, annyira „lefagy”, hogy csak percekkel később kezd el sírni is ijedtében.

Legnagyobb félelme, hogy ő nem jó. Ezt soha nem ejttem ki a számon, mert nem tudja elhordozni. Természetesen nevelni kell, de én is tanulom folyamatosan, hogyan tudom vele megértetni azt, ami fontos. Sok mindent lerajzolunk, kézjelekkel mutatunk, közlekedési táblákkal jelzünk, és ő, ha megértette, igyekszik betartani a szabályokat.

Néha egy-egy közeledni próbáló embertől retten megindokolatlanul. Ilyenkor eleinte mindig védekeztem: „Elnézést, autista a gyerek.” Mostanra egy kis humorérzékkel gazdagodva már inkább azt mondom: „Bocsánat, csak most tanulja a nyelvet a kisfiam. Valószínűleg nem érti önt.” És ez a szó legszorosabb értelmében igaz is. Sőt mindenki nagyon meg is könnyebbül tőle. A nyelvet tanuló – talán külföldről jött (?) – kisfiúval sokkal türelmesebb és barátságosabb a környezete, mint egy szociálisan éretlen és kommunikációjában sérült gyerekkel. Úgyhogy maradjon a talányos szöveg – és a hozzá járó tolerancia nekünk.

Új óvodáscsoportunkban is lassan elfogadják a társai, hogy *Misu* másképpen fejezi ki magát. Egy csinos kislánynak minden reggel megszámlolja az ujjait. Ez eleinte eléggé zavarta a hölgyet, de mióta elmondtam neki, hogy milyen fontos ő a kisfiamnak, azóta büszkén nyújtja a két kezét felé. Sőt, kissé pirulva vallom be, *Misu* – biztos, ami biztos alapon – egyszerre „több vasat is tart a tűzben”; egészen pontosan a „tízujjú” kislányon kívül egy bájos testvérpárt tisztel meg kitüntetett figyelmével. Közülük a kicsit ő istápolja, terelgeti, a nagyobbakat pedig hagyja, hogy segítsen neki átöltözni az oviban. A kislány lelkesen gondoskodik róla. Pont olyanok együtt, mint valami régi konyhai falvédőn a szerelmespárok.

Egyébként ezzel a leánykával beszélgetni is jól tudnak. Kedvenc szófordulatuk a „képzeld...”. Ezen a ponton nem is folytatják a mondatot, hanem hagyják, hadd képzeljen a másik azt, amit akar. El se tudom képzelni, mi mindent képzelhetnek ők ketten. Mindenesetre láthatóan igen jól szórakoznak. Tehát *Misu* fiam barátokzik, és már azt is felmérte, hogy az emberek különböző módokon értik meg azt, hogy kedveljük őket.

Április 2. az autizmus világnapja – ideén nagycsütörtökre esik. Az utolsó vacsora színes képe lebeg a szemem előtt. Szép számomra ez a kép, ahogy Jézus körülül az asztalt a tanítványaival. Csodálatos, ahogy a sok különböző korú és vérmérsékletű ember között egységet teremtett ott akkor az Úr jelenléte. Meglehetősen vegyes a társaság: a jövőből ki mennyit ért vagy sejt, legtöbben alig valamit. – Éppúgy, mint mi mindannyian. – Jézus pedig, aki már tudja, hogy elárulják, magára hagyják, letagadják majd azt is, hogy ismerik, ott ül közepén, és szétosztja köztük önmagát.

Jó, hogy nemcsak a nagyszerűek és méltók kapnak ott helyet, hanem mindenki, aki vele akar lenni. Hogy elég csak ott lenni az Úrral, és minden, ami az élethez kell, vele az enyém lehet.

Az utazás nem elvesztegetett idő

Azaz: mit tanulhatunk a n

► „Magyarországról érkeztem, és Kelet-Közép-Európa kisebbségi evangélikus egyházaitól hozok üdvözlöt. Hazámban ma nemzeti ünnep van, az 1848–49-es szabadságharcra emlékezünk – és ahogy egyre jobban megismerjük a namíbiai egyházakat és az ország történelmét, úgy érzem, a szabadság ajándéka számotokra is meghatározó. Nemcsak a politikai szabadságra gondolok, hanem Isten kegyelmére, amely meg szabadít bűneinkből. A világméretű evangélikus család 2017. évi nagy találkozójának, a Namíbiában, Windhoekban tervezett nagygyűlésnek a témája pedig éppen ez: Isten kegyelméből szabadon.” – Így találkozott *Kossuth Lajos* és *Sam Nujoma*, *Luther Márton* és a rajnai német misszió szolgálatának gyümölcse 2015 Laetare vasárnapjának szép reggelén, amikor Namíbia fővárosában, a katuturai Bethel gyülekezet hétszáz fős hallgatósága előtt mondhattam köszöntést a nagygyűlés nemzetközi szervezőbizottsága nevében.

A budapestnyi lakosságú ország ma háromszázézeres fővárosa, Windhoek hatalmas területet ölel fel. A legsűrűbben lakott kerület, Katutura az 1950-es évektől kezdődően népesült be, amikor a dél-afrikai kormány szegregációs rendelkezései alapján el-

presbitérium tagjaival, többségükben idősebb nőkkel. Feltűnő a gyermekek, fiatal felnőttek nagy száma a templomban: az istentiszteletet megelőző gyermekalkalmon mintegy száz óvodás és alsós korú gyermek vesz részt a tanításban, mozgásos játékokban,

ként szép rendben a perselyhez kivonuló gyülekezet mozgását éppúgy, mint a márciusi születésnaposok és a konfirmandusok személyes köszöntését, megáldását. Az úrvacsora nélkül (!) két és fél óra alkalom során mindvégig átéljük, hogy jó együtt lenni a templomban.

Egy cél – három egyház

Nem véletlen hát, hogy 2017-ben, a reformáció kezdetének ötszázadik évfordulóján éppen itt találkozik majd a világ evangélikussága. Afrika több más államában (Tanzánia, Etiópia) is jelentős méretű, gyarapodó evangélikus egyházak működnek – mondhatjuk, ma itt kézzelfogható a reformáció.

Namíbiában három evangélikus egyház létezik: a finn misszió nyomán létrejött, hétszázézer tagot számláló ELCIN (Evangelical Lutheran Church in Namibia), a négyszázhuszezer lelkes, rajnai hátterű ELCRN (Evangelical Lutheran Church in the Republic of Namibia) és a kicsinyke, öt-ezer-kétszáz tagot számláló német nyelvű evangélikus egyház (ELCK – DELK [Deutsche Evangelisch-Lutherische Kirche]). 2007 óta közös egyháztanácsot alkotnak, de az egybeolvasás a történelmi különbségek miatt még várat magára.

Ez a közösség hívta meg a Lutheránus Világszövetség (LVSZ) nagygyűlését, mely hat-hét évente gyűlik össze, hogy meghatározza a szervezet hosszú távú irányvonalait, és megválassza a következő ciklus vezetőit. A háromszázhetvennégy hivatalos küldött az arányosság figyelembevételével képviseli a világ evangélikusságát. A kegyelem és a szabadság összefüggéseit ezúttal ötszáz éves távlatban is kibontó nagygyűlés

LVSZ-generációk. Balról jobbra: Mikka McCracken ifjúsági küldött, Zephania Kameeta nyugalmazott namíbiai püspök, Martin Junge LVSZ-főtisztviselő és Mami Brunah Aro Sandaniaina ifjúsági küldött

különített körzetet jelöltek ki a fekete bőrű többségi lakosság számára. A vegyes bőrszínűek a „fekete” és a „fehér” terület között fekvő sávon, Khomasdalban kaptak otthont. A megosztás nem állt meg a bőrszín határainál: a különböző törzseket, az ovambókat, hererókat, nama származásúakat is külön szektorokban helyezték el.

A szabadság ára

Katutura a kiskertes házaikból összezsúfolt szabványépítményekbe áttelepített lakóitól kapta keserű nevét, melynek jelentése: „sosem lesz nyugalmunk”. Az erőszakos áttelepítés elleni tiltakozás 1959. december 10-én halálos áldozatokat is követelt. Az áldozatok egy részét jeltelen sírba, a pusztába temették; ismert társaiknak az úgynevezett régi lakóhely temetőjében felállított sírkő állít emléket.

Namíbiában a különböző csoportok közötti megbékélés munkálása nem csupán az elmúlt évtizedekre terjed ki. A 20. század elején a német telepesek és a hererók között – első sorban a földkérdés kapcsán – zajlott konfliktust egyes szakértők az első afrikai népiértásként tartják számon. Az elnyomókkal szembeni évtizedes elmentétek feldolgozása érzékeny, de napirenden levő téma. Ugyanakkor hallgatás övezi a függetlenségi harc meghatározó szereplője, a 2014-ben ismét hetven százalék feletti többséget szerzett SWAPO párt saját ellenzéke elleni retorziókat.

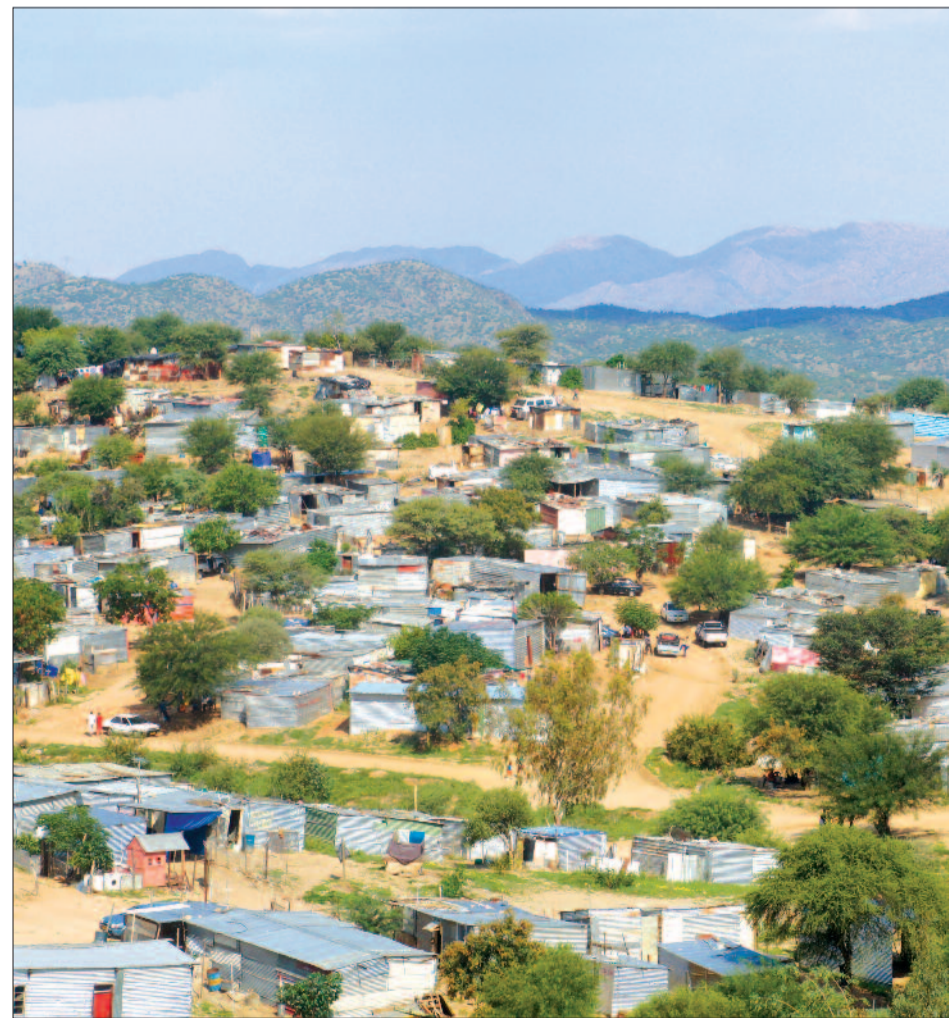
Élő istentisztelet

A független Namíbia hivatalos nyelve ma az angol, de sokan használják a hollandból eredő afrikaans nyelvet is.

A vasárnapi istentisztelet a Bethelben vegyesen nama, afrikaans és angol nyelven zajlik. Előtte közösen énekelünk, imádkozunk a hivatalban a nagy megbecsülésnek örvendő

hangozó éneklésben. Az aktív bevonódás a felnőttek esetében sem szűnik meg: az igehirdető, az énekvezető szavaira hol taps, hol nevetés vagy helyeslő moraj a válasz. Jellemző az is, hogy a liturgia teljes menetét laikus vezetők irányítják, a lelkész csak az igehirdetést végzi.

A nama énekeskönyv zömében német koráldallamait afrikai ritmikával, négy szólamban éneklő gyülekezet. A számunkra ismerős helyen megszólaló ének(vers)ek mellett minden lehetséges alkalommal szót kap a közösség: éneklés kíséri a padsoron-

Informális telepek a város szélén

Dő a keresztény ember számára

Namíbiai evangélikusoktól?

Együtt a nemzetközi és a helyi szervezőbizottság

altémái – a megváltás nem bocsátható áruba; az ember nem bocsátható áruba; a teremtés nem bocsátható áruba – a teológiai reflexió mellett izgalmas lehetőségeket kínálnak a kontextuális történetek megjelenítésére.

Namíbia 2015. március 21-én ünnepelte függetlensége huszonötödik évfordulóját. Ugyanezekben a napokban tette le hivatali esküjét az új köztársasági elnök, *Hage Geingob* és a parlament nemrég megválasztott képviselői. Az új elnök bizottságunk tagját, *Zephania Kameeta* nyugalmazott püspököt is meghívta az alakuló kabinetbe. (*Kameeta püspökkel a 2014. március 2-i lapszámban olvashattak interjút az Evangelikus Élet olvasói.*) A szegénység eltörléséért és a közjólétért felelős miniszterként az ő feladatköréhez tartozik majd a város peremén létesült, úgynevezett informális telepek kérdése is.

A szigetelés nélküli bádognyuhók a vidékről elvándorolt tömegeknek adnak otthont, akik a városban keresnek jobb megélhetést. A komfortot nélkülöző telepek várostervezési iránymutatás nélkül, sűrűn lepik el a hegyoldalakat. Iskolának, önkormányzati szolgáltató épületeknek már nem marad hely, ezekért távoli városrészekbe kell elgyalogolniuk az ott élőknek. Vízet kártyás ellátórendszerből igényelhetnek a lakók. A szigeteletlen kúnyhókban a téli időszakban tüzet raknak, gyakoriak

a halálos balesetek. Sokan valamilyen vállalkozással próbálkoznak: a főút mellett miniatűr fodrászatok, talponállók, mobilszervizek sorakoznak.

Az összetett szociális helyzet megoldásában példaértékű az Otjivero faluban 2008-ban állami és egyházi tá-

Istentiszteleten egy fővárosi evangélikus gyülekezet...

mogatással elindított szociális alapfizetés (Basic Income Grant, BIG) projekt. Az igen szerény, de rendszeres jövedelem stabilizálta az ott élők körülményeit; közös célokért való összefogásuk reménységet ad, hogy szélesebb körben is bevalhat ez a gyakorlat.

Világmetéti közösségben

De nemcsak a helyiektől volt mit tanulnunk: a Lutheránus Világszövetség munkamódszerei több szempontból is gondolatébresztőek. Bizottságunkban – mint az LVSZ minden testületében – nem csupán a földrajzi régiók képviselői foglalnak helyet, de a generációk közötti tapasztalatcsere is hangsúlyos. Volt olyan társunk, aki már 1970-ben is részt vett a világszövetség nagygyűlésén, mások még egyszer sem jártak hasonló találkozókon, így friss meglátásokkal gazdagíthatták a közös munkát. Egy középkorú amerikai lelkész azzal érvelt az ifjúsági előtálalkozó buszutasításainak szükségessége mellett, hogy az egykor egy ilyen latin-amerikai körúton mellette ülő helyes kanadai lánnyal több mint negyven éve él boldog házasságban.

Hasonlóan példamutató az egész világért érzett felelősség folyamatos megélése. Az evangélikus és ökumenikus egyházi körben való otthonos mozgás mellett a nemzetközi helyzetről való naprakész tájékozottság sokak számára alapkövetelmény. *Martin Junge*, a világ hetvenkilenc országában száznegyvennégy tagegyház hetvenkétmillió evangélikusát képviselő vi-

lágyszövetség főtájkára (a szövetségben kívül körülbelül további négytízmillió evangélikust tartanak számon) egyenesen Nigériából érkezett – homokvihar miatt egy napos késéssel. A vállalási homogenizációt erőszakos eszközökkel megvalósító Boko Haram szervezet által kontrollált északkeleti területen működő evangélikus egyház két egyházkerületét teljesen ki kellett telepíteni. A lakóhelyükről elmenekülő keresztények állami menekülttáborokban keresnek oltalmat, sokan súlyosan traumatikus élményeket hoznak. A keresztények közül többen otthonukba, kertjükbe fogadják be a menekülteket: ez is segíthet a körülöttük élőkben megrendült bizalom helyreállításában.

Az egyház az erőszakos megoldások végsőig való kerülésére hív: sok a vegyes házasság, így a vallások közti választóvonal sokszor családon belül húzódhat. A főtájkár az imádságos támogatás mellett a hasonló krízishelyzetekben bevált készpénzalapú beavatkozás (Cash-based

Intervention, CBI) szerepét hangsúlyozza, amelyre az elhúzódoó szárazság miatt sajnos hamarosan Namíbiában is ismét szükség lehet.

Sajátunk a reformáció?

És mihez kezdünk mi, itthon maradjuk a nagygyűlés témáival? A 2017. évre készülve támaszkodhatunk az évforduló ökumenikus értelmezését kibontó *From Conflict to Communion (A szembenállástól a közösségig)* című, evangélikus–római katolikus dokumentumra, mely hamarosan magyarul is megjelenik (hat nyelven már elérhető a lutheranworld.org oldalon).

Az LVSZ áprilisban publikálja a nagygyűlés témáit kifejtő tanulmányfüzeteket, melyek feldolgozása már az angol, német, francia és spanyol hivatalos változat megjelenését követően megindulhat lelkészeink, teológia iránt érdeklődő egyháztagjaink, gyülekezeti csoportjaink körében.

A kívülről jövő impulzusok azonban csak ötletet adhatnak ahhoz, hogyan értelmezzük a reformáció aktualitását a magunk számára.

Tegyük fel a kérdést: mit jelent a kegyelem, a szabadság, a megigazulás ma a magyar társadalom, saját gyülekezeti közösségem számára? A reformáció alapelveiből milyen válaszokat meríthetünk a minket körülvevő társadalmi jelenségekre? Gondunk van-e rá, hogy a megváltás ajándéka, az emberi méltóság és a sokszínű teremtés 2015-ben Magyarországon se legyen áruba bocsátható?

■ PAP KINGA MARJATTA

A lélek dallama

▶ *Az Úr érkezése* címmel idén már huszonkettedik alkalommal rendezték meg a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnáziumban az istenes versek országos szavalóversenyét március 27–28-án. A hagyományosan húsvét előtt zajló versnappal idén tíz középiskola tizenhat diákja vett részt, köztük a bonyhádi, budapesti, miskolci, nyíregyházi és soproni evangélikus intézmények tanulói, de szokás szerint református és katolikus középiskolák is neveztek.

A költő istenkeresése. A nélkülözhetetlen fölőleg az ember életében, avagy a lélek dallama. Definíciók a versre, melyeket *Bánszki István* irodalomtörténész oszt meg hallgatóságával, és amelyeket ő maga készséggel elfogad. Mint mondja, ha a lélek dallamát egy ihletett állapotban a költő már megírta, az előadó, a szavaló dolga, hogy közvetítse számunkra, hogy megszólaltassa. A nagy múltú szavalóverseny fővédnöke a házigazda gimnázium nyugalmazott igazgatója, aki több mint két évtizede az ismét evangélikus-sá lett intézményben kitalálta és meghonosította *Az Úr érkezése* ökumenikus szavalóversenyt. Ennyi idő távlatában elégedetten nyugtázza a Bessenyei Kör szervezőjeként még mindig aktív Bánszki István, hogy az egyházi iskoláknak szükségük van erre a rendezvényre.

– A nyíregyházi intézmény életéhez feltétlenül hozzátartozik – hangsúlyozza *Tar Jánosné* igazgató, hozzátéve, hogy évről évre töreksenek valamilyen új elemmel fenntartani az iskolák, a magyartanárok érdeklődését a rendezvény iránt.

Az ökumenikus szavalóversenyen két verset kell előadniuk a diákoknak. A szabadon választottnak ezúttal – a fény évében – a fény motívumához kötődő lírai alkotásnak kellett lennie. A másik verset Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei költők alkotásai közül választhatták a fiatalok, a rendezők ehhez antológiát tettek közzé az iskola honlapján.

– Örömmel tölt el, hogy többen is választották az iskolánkban érettségizett *Ratkó József* megadott versét, illetve *Vietórisz József* költeményét is szavalták, aki pedig tanára és igazgatója volt intézményünknek – teszi még hozzá *Tar Jánosné*.

A verseny első napján az elődöntőben mindkét verset elszavalták a versenyzők. Mialatt ők a kassai Thália Színház műsorát tekintették meg, a zsűri – *Csorba Sándor* irodalomtör-

ténész, *Stifner-Köháti Dorottya*, a Kossuth rádió evangélikus műsorának főszerkesztője és *Szakács Mónika*, a Retro Rádió szerkesztője – a tíz legjobb produkció továbbjutásáról döntött.

Már itt megragadtuk az alkalmat, hogy beszédbe elegyedjünk *Ritter Katalinnal*. A Deák téri gimnázium 10. osztályos tanulója magára vonta a figyelmet teljesítményével: „Meg akartam mutatni, hogy egy tinédzser lánytól sem idegenek annak a felnőtt férfinak az érzései, akit *Szabó Lőrinc* a *Káprázatban* megírt. Nagyon szeretem a verseket, sokkal szívesebben olvasom, mint a regényeket, és én is próbálgatom... Próbálkozom a rímekkel – mondjuk így, és ne nevezzük még versírásnak.” Az azonban biztos, hogy az irodalommal Katalin hosszú távon is számol, ugyanis magyar, történelem és később még filozófia szakos tanár szeretne lenni.

Teljesítménye alapján hasonló érdeklődést néztünk ki *Horváth Dorinából* is, egy kérdésben mindjárt megkockáztatva a színészi pálya lehetőségét is. „Igen, határozottan vonz ez a pálya, a Színművészeti Egyetemre készülnék, és az irodalmi érdeklődés mellett énekelek is” – vallja meg a miskolci Lévy József Református Kollégium Gimnáziumának diákja, akinek a versmondásról is határozott véleménye van: „Istentől kapjuk a talentumokat, a költő is, aki a verset írja. Hatalmas dolog kifejezni a hálánkat Istennek azzal, hogy megmutatjuk, amit tőle kaptunk.”

Az Úr érkezése országos ökumenikus szavalóversenyt idén Horváth Dorina nyerte, második helyezést ért el *Ritter Katalin*, a két harmadik helyezett pedig *Schwara Anna* (Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium) és *Szabó Bálint* (Berzsenyi Dániel Evangélikus [Líceum] Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium, Sopron) lett (*alsó képünkön*).

■ VESZPRÉMI ERZSÉBET

A SZERZŐ FELVÉTELEI

HEIDI PAAKJAER MARTINUSSEN FELVÉTELEI

Slovenská príloha

Stranu zostavila: HILDA GULÁČIOVÁ-FABUOVÁ

Budeme naplnení radosťou

Ježiš hovorí: „Neboj sa! Ja som Prvý a posledný a živý: bol som mŕtvý, a hľa, som živý naveky vekov a mám kľúče smrti a podsvetia.“

ZJAVENIE JÁNA 1,17.B–18

Kristus vstal z mŕtvych! Udalosť veľkonočného rána, ktorá zmenila dejiny ľudstva a stále ovplyvňuje naše životy. Učeníci si mysleli, že to bude mať vplyv na okamžitú zmenu pomerov vo svete. Nemohli sa dočkať, začali pochybovať a ním na ceste pridali a oni sa s Ním začali zhovárať o tom, čo sa stalo v Jeruzaleme. Poznali Ho, až keď prišli domov. On sa s nimi sadol za stôl a začal lámať chlieb. Poznali Ho ako svojho Dobrého Pastiera, Ktorý žil pre nich a za nás všetkých zomrel. Začali im horieť srdcia, keď im vykladal, že celé Písmo je svedectvom o útrpnej Božej láske. Tak možno poznať vzkrieseného Pána vždy. Evanjelium k nám prichádza a spečatuje nám, čo všetko Boh podľa svedectva Biblie vykonal pre naše vykúpenie. Tu pocí-

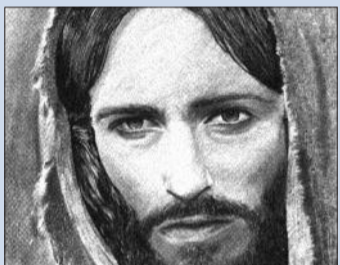
tili, čo je zo správneho evanjelia poznať, že ide o nás osobne. Syn Boží trpel, aby sme mohli žiť život vyslobodený z hriechu. Vstal z mŕtvych, aby mohol ísť s nami na našich cestách a mohol nás pretvoriť na verných pútnikov.

Aj pri tohtoročných sviatkoch nás oslovuje evanjelium o vzkriesenom Kristovi. Prihovára sa nám osobne, aby nám zahorelo srdce. Dovoľme zvestovanému Slovu dotknúť sa nás. Potom nebude počuť z našich úst, že Veľkú noc nemáme radi pre ľudové zvyky, ktoré sa s ňou spájajú. Budeme naplnení radosťou a vďačnosťou za všetko, čo Pán Boh pre nás v Ježišovi vykonal. Naplnení veľkonočnou radosťou môžeme prežiť skutočne požehnané veľkonočné sviatky, nech sú už poznačené potešením z našich blízkych, s ktorými sa stretáme, alebo naplnené smútkom utrpenia nás samých či našich blízkych. To všetko preto, lebo Kristus vstal z mŕtvych. ■

JANKA NAGAJOVÁ

Vzácný poklad

Ten, kto mladý spoznal Pána, kto Mu svoje srdce dal, koho spasením a láskou Otec v nebi požehnal, ten aj iným vyznať túži, aký vzácny poklad má, kto mu zmenil život celý: Ježiš, spása jediná.

Ten, kto každodenne chodí cestou, čo mu určil Pán, komu On sám dáva silu vyhnúť hriechu nástrahám, ten aj iným vyznať túži, aký vzácny poklad má, kto mu radí, kto ho vedie: Ježiš, cesta jediná.

Ten, kto zrakom duše hľadá tam, kde nebeský je cieľ, kto chce ľuďom lásku dávať ako jeho Spasiteľ, ten aj iným vyznať túži, aký vzácny poklad má, kto mu dáva život večný: Ježiš, nádej jediná.

Kde sa to všetko začalo?

Židia slávia Veľkú noc – Pesiach (po grécky pascha, po hebrejsky pesiach, na Slovensku sa na viacerých miestach hovorí aj paska) ako pamiatku na svoje vyslobodenie z egyptského otroctva. Sviatky sa začínajú v deň prvého jarného splnu mesiaca a trvajú 8 dní – keďže spln mesiaca je pohyblivý, pohybuje sa aj tento sviatok a tak sa „pohybuje“ aj naša Veľká noc. Tento sviatok svätia Židia už okolo 3500 rokov. U kresťanov je Veľká noc oslavou vzkriesenia Ježiša Krista z mŕtvych po jeho smrti na dreve golgotského kríža. Kým sviatok narodenia Ježiša sa pripomína až od 4. storočia, najstaršie svedectvo o sviatku Z mŕtvychvstania je už z 2. storočia z mesta Sardy (dnes Sart v Malej Ázii). Najstarší kresťania tento sviatok nepotrebovali svätiť, oni si ho pripomínali stále pri lámaní chleba.

Veľkonočná nedeľa a veľkonočný pondelok

Deň vzkriesenia Ježiša Krista je najväčším sviatkom kresťanov. U katolíkov sa jedli v ten deň alebo v sobotu posvätené jedlá – konečne bolo po pôste! S posvätenými jedlami sa hlavne na dedinách po službách Božích utekalo domov – povera hovorila: kto príde prvý domov, prvý dokončí jarné práce! Ak niekto nedajbože zakopol alebo spadol, znamenalo to nešťastie... Poobede sa začali ďalšie prípravy na nastávajúci deň – Veľkonočný pondelok.

Veľkonočný pondelok sa niesol a aj sa niesol v pohanskom duchu. Už na svitaní prichádzali mládenci, vytiahli dievčatá k potoku alebo pumpe, oblievali ich, vyšibali korbáčmi, za čo dostali maľované vajička, zajesť i vypiť. V dedinách do kúdelných izieb prijímali v ten deň nových členov – tých, čo navštevovali posledný ročník ľudovej školy. Dnes sa niekde kúpači zmenili doslova na zobrákov.

Symbolom veľkonočného pondelka je korbáč, zajac, vajičko (a v súčasnosti aj fľaša alkoholu). Korbáč mal vyhnať z tela všetko zlé, aj zlých duchov, a prebudiť ľudí k ži-

votu. Vajičko bolo symbolom plodnosti – zajačik to isté.

K veľkonočným symbolom však patrí aj baránok – obetné zviera za hriechy, s ktorým sa stretávame už v Starej zmluve. Symbolizuje obeť Ježiša Krista za naše hriechy. Najdôležitejším kresťanským symbolom je kríž, na ktorom trpel Ježiš, zapálená svieca symbolizuje vzkrieseného Krista.

Vzkriesenie

Ježišov hrob strážili samotní Židia. Báli sa, aby učeníci neukradli Ježišovo telo a nevyhlasovali, že vstal z mŕtvych, ako sám predpovedal. Aj

hrob so strážami. Ale ich je – hádam sa boja? Majú okolo seba plno ohňov, bavia sa neprírodzene hlučne, vykrikujú, smejú sa, vidieť a počuť ich je doširoka – ďaleka.

Stotník zastal. Nie, nepôjde k týmto ľuďom. Sprotivil sa mu. Ale určitá zvedavosť mu nedala, aby sa vzdialil, ba podišiel bližšie.

Pomaly sa začalo rozvidnievať. Pod nohami pocítil drobné chvenie. Zase sa zem hýbe? Zase sa niečo začne diať?

Ticho zhíkol. Z oblohy zleteli ohnivé blesky. Na zemi sa zmenili na biele postavy, ktoré mali krídla. Strážcovia obrazu nereagovali.

kameň, ktorý uzatváral hrob, zapečatili. Miestodržiteľ Pilát odmietol dať na stráženie svojich vojakov. Tí majú dosť práce na mestských hradbách.

Stotník v noci odchádzal stráže. Všetko bolo v poriadku. Hoci títo ľudia boli stále otrasení z udalosti, ktorá sa odohrala pred dvoma dňami, už začali uzatvárať stávkky: na ojaz ten Ježiš na tretí deň ožije? Lebo táto správa bola medzi Židmi veľmi rozšírená, a preto vlastne dali Ježišov hrob strážiť.

Stotník uveril, že umrel Boží Syn, ale aj v ňom bola pochybnosť. Na vlastné oči videl, ako zomrel. O Jeho smrti nebolo pochyby. Ba z diaľky sa pozeral aj na to, kde Ho pochovali. Aj teraz v diaľke uvidel

Nehýbali sa. Neprevraveli. Nemohli obrazu zaspať. Alebo zamreli v úžase a strachu ako stotník?

Biele postavy ľahko odkotúľali kameň a vošli do hrobky vytesanej v skale. A vzápätí...Vzápätí z hrobu vyšli tri biele postavy. Tri! Dve s krídlami a tá tretia...to je Ježiš! Určite je to Ježiš.

„Žije,“ vyriekol stotník. „Boží Syn naozaj vstal z mŕtvych...“

On uveril na rozdiel od židovského národa, ktorý doteraz čaká na svojho Mesiáša...

A my, ľudia zo začiatku 21. storočia, máme tiež takú vieru ako neznámy rímsky stotník... Alebo sa približujeme tým druhým...

■ NORA BARÁTHOVÁ

Z obete Pána Ježiša Krista pre nás vyplýva, že máme žiť nový život ako zmierené a vykúpené Božie deti. Ako nové stvorenie sme povolani slúžiť živému Bohu: „O čo viac krv Krista, ktorý mocou večného Ducha samého seba obetoval Bohu v bezvadnú obeť, očistí nám svedomie od mŕtvych skutkov, aby sme slúžili živému Bohu!“ (Žid 9,14) Obnovilo sa narušené spoločenstvo s Hospodínom a vznikla nová situácia. Nový život, nové spoločenstvo, nový vzťah, ku ktorému sme povolani.

Obeť Pána Ježiša vyvrcholila v nedeľné veľkonočné ráno. V tomto je iná ako ostatné obete. Kristova obeť by bola nedokončená a neuplná, keby nebolo vzkriesenie. Stále by sme boli „v hriechoch“. Apoštol Pavel nám to ozrejmuje, keď píše: „... ale ak Kristus nebol vzkriesený, daromná je naša viera, ešte vždy ste vo svojich hriechoch!“ (1K 15,17) Kristovo veľkonočné vzkriesenie sa dovršilo

Obnovilo sa spoločenstvo s Bohom

na Veľký piatok. Hriechy sú odpustené, zmierenie je dokonané.

A ako je to s obeťmi dnes? Prestali alebo neprestali? Dá sa povedať, že áno aj nie. Tie, ktorými sme si chceli zmieriť Boha a získať odpustenie hriechov, prestali. Pokračujú však tie, ktorými chceme vzdať Bohu úctu. V Obrane Augsburského vyznania sa píše: „Existujú dva druhy obete. Jedným je obeť zmierania, to jest skutok, dávajúci zadostučinenie za vinu a trest, teda zmierujúci Boha alebo utišujúci Boží hnev: tento skutok aj iným zasluhuje odpustenie hriechov. Druhým je obeť vďaky, ktorá nezasluhuje odpustenie hriechov ani zmierenie, ale ju prinášajú zmierení, aby vzdali vďaky za prijaté odpustenie hriechov a za iné dobrodenia.“ Prvý druh človeku priniesol Pán Ježiš Kristus. Druhý typ obete prinášame my kresťania ako prejav vďaky za to, čo

sme od Boha prijali. Táto obetná prax pokračuje dodnes a máme ju robiť každý deň, aby sme si Boha uctili. Je dôležité rozlišovať obetné formy. Prvá je fyzická, druhá duchovná.

Život kresťana má poukazovať na Ježiša

Obete vďaky Biblia vymedzuje nasledujúco: „Skrze Neho teda vždy prinášajme Bohu obeť chvály, to jest ovocie pier vyznávajúcich Jeho meno.“ (Žid 13,5) Máme vyznávať Ježiša Krista, a tak Mu priniesť obeť chvály. Život kresťanov je životom, ktorý neustále poukazuje na Pána Ježiša Krista. Slovmi, činmi, myšlienkami. Tento druh obetí môžeme prinášať iba vierou v Pána Ježiša Krista ako zmierení ľudia, a tak Mu podakovať za prijaté odpustenie hriechov: „Prinášam Tebe obeť vďaky a vyzývať budem meno Hospodino-

vo!“ (Ž 116,17) Prinášať obeť chvály a vyzývanie Boha a vyznávanie viery v Pána Ježiša. K tejto obeti sa radí aj Večera Pánova ako výraz vďaky Bohu za prijaté dobrodenia a tiež za zvestovanie evanjelia.

Apoštol Pavel kázal pohanom o radostnej zvesti, aby v nich usmrtil „starého Adama“, čím by v ich vnútri začal nový život, a tak sa stávali príjemnou obeťou Bohu: „...aby som bol služobníkom Krista Ježiša medzi pohanmi vo svätej službe pri evanjeliu Bohom, aby sa pohania stali príjemnou obeťou posvätenou Duchom Svätým.“ (R 15,16)

Život zapojený do služby je Bohu príjemná obeť: „Prosím vás teda, bratia, pre milosrdenstvo Božie, vydávajte svoje telá v živú, svätú, Bohu príjemnú obeť, vašu rozumnú službu Bohu.“ (R 12,1) Sem sa radia aj dobré skutky, ktoré konáme, aj

utrpenie, ktoré kvôli Ježišovi znášame. Toto je rozumná služba Bohu, ku ktorej náš pozýva apoštol Pavel. Ešte presnejšie – je to služba, v ktorej poznávame Boha a srdcom Ho prijímame. Prinášať duchovné obete znamená prinášať a odovzdať seba samého Bohu. Aj toto je príjemná obeť Bohu, keď Mu človek odovzdá život. To sa však môže stať iba vierou v Pána Ježiša Krista: „...a aj vy sami ako živé kamene budujte sa na duchovný dom, sväté kňazstvo, aby ste prinášali duchovné obete príjemné Bohu srkze Ježiša Krista“ (1Pt 2,5) Keď prinášame duchovné obete Novej zmlúvy – svoje životy, slúžime Bohu, svedčíme o Ježišovej láske k strateným ľuďom, prijímame Večeru Pánovu, potom naplníme zmysel a význam Veľkej noci. Vyznávame tiež, že Ježišova obeť sa stala našou, privlastnili sme si ju a zijeme z nej.

■ MARIÁN KAŇUCH
Autor je farárom v CZ Bardejov

Húsvéti csoda

Számunkra a húsvéti örömhír: Krisztus feltámadott, és él. Teljes bizalommal rábízhatjuk magunkat.

Még a feltámadása előtt hangzott el Jézus ajkáról: *„Romboljátok le ezt a templomot, és három nap alatt felépitem. (...) Ő azonban testének templomáról beszélt.”* (Jn 2,19.21) Ő maga hasonlította tehát saját halálát és feltámadását templomromboláshoz és templom-újjáépítéshez...

Mire való a templom? Hogy legyen egy hely, ahol az emberek közelebb érzik magukat Istenhez; egy épület, amelynek az áhítatos csendjében elsimulnak a lélek hullámvégei; egy hajlék, ahol elhallgat a kitérés szava, és megerősödik a hit bizonyossága; egy találkozóhely, ahol emberek odaborulhatnak Isten elé, és ugyanakkor egymáshoz is olyan

közül jutnak, hogy testvérekként érzik magukat.

A kőből épített templom magában véve mindezt nem adhatja meg, de Jézus megadhatja, mert ő Isten igaz temploma, nagyobb minden földi templomnál. Ő a találkozó pont ember és Isten között, és ő az igazi összefogó erő ember és ember között. Ő az, aki közel hozza Istent hozzánk, és felemel minket.

Tapasztaljuk, hogy a templomrombolás szakadatlanul folyik ebben a világban, mégsem fordítunk háttal ennek a világnak, mert tudjuk: a templom újjáépül, mert Krisztus él!

Mi tehát a húsvéti feladatunk gyülekezeti életünkben? Megmutatni, érvényesíteni a feltámadott és élő Krisztusnak az erejét, amellyel romjaiból is felépíti újra az ő egyházát, új-

ra hitvallókat támaszt, kihalt tűzhelyeket lobbant újra lánggra, elnémult ajkakon zendíti meg a zsolotárénekeket.

Azért vagyunk mi keresztyének, hogy bennünk és általunk ismétlődjön meg Krisztus feltámadása, és mindennap újra visszatérő tapasztalásunk legyen.

Lássuk meg húsvét ünnepén ma is, hogy Krisztus él. Az ő élő hatalma és dicsősége ragyogjon fel nekünk, nyújtsuk oda a mi húsvéti bizonygatótételünket mások elé is.

A húsvéti csoda ma is megismétlődik: ha újra lerombolják is bennünk Krisztus templomát, az felépül újra, legyőzhetetlen és romolhatatlan szépségben. Mondjunk hálát a mi feltámadt Urunknak dicsőséges munkálkodásáért!

■ SZENCZI LÁSZLÓ

Rádöbbsenek...

Előkerülnek régi fotók. Rajtuk régi emberek, régi emlékek, régi helyek. Ott volt az, aki most nincs itt, ott volt még a papa, a kedvenc kutyája, ott volt a fiatalon meghalt évfolyamtárs. Hogy hol készült a kép, nem számít, csak az, hogy ki van rajta. A hosszú utazásból is csak néhány helyszín maradt meg az emlékeimben, de az mélyen belém vésődött, hogy ki ült mellettem. Az út szépsége egyedül az útítási személyén múlik.

„Vigyél el, az a jó, ha meg se kérdezel, / hogyha kézen fogsz, és elviszel, vigyél el! / Vigyél el, mikor elköszönni nem lehet, / mikor elszakadni nem merek, vigyél el!” – ezt énekelte *Katona Klári*, és egyre jobban tudom, rádöbbsenek, hogy csak az számít, ki van mellettem, ki ül mellettem, ki szól mellettem. A helyszín, a történet mellékes.

Mózes is ezt mondta Istennek a pusztában: *„Ha nem jön velünk a te orcád, akkor ne is vigyél tovább bennünket!”* (2Móz 33,15)

ISMERTEN SZERZŐ FELVÉTELE

De a régi képen még nincs ott a gyerek, aki ezt nem is érti. Az rendben van, hogy ezen a képen nincs rajta, de hol van ő közben, kérdezi. Mikközben magyarázom, hogy ő akkor még nem is született meg, egyáltalán nem is volt, rájövök, hogy nélküle én

sem az voltam, mint most, sőt talán nem is voltam.

Vannak találkozások, melyek után az ember nem is érti, hogy lehetett idáig a másik nélkül élni.

■ ÓCSAI ZOLTÁN
Forrás: *Evangélikus.hu*

Zégergyűrű

A fiaknak nemcsak az örökségük átvétele, hanem az apák szellemi és fizikai hagyatékának gondozása is kutyakötelességük. Valami ilyesmi járható a fejekben, amikor – elvégzendő az elmaradt feladatot – nekiláttam a műhelyszobákban a rendrakásnak. Ezernyi ismerős tárgy, titkos kincs, amelynek – szomorú valóság – immár végérvényesen én vagyok a gazdája.

Számtalan ismerős eszköz, csodát sejtető, rejtélyes tárgy, amelyet egykor megfogom sem volt szabad, csak áhítattal és csillogó szemmel csodáltam, hogy apu, a mágnus nemcsak a nevét tudja mindennek, de azt is, hogy micsoda, és mire való. Sőt ha úgy akarná – gondoltam –, bármikor tudna ilyeneket készíteni. Most pedig új helyet kell találnom valamennyinek, bár az igazat megvallva a legtöbbről fogalmam sincs, hogy micsoda, és mire való. Hasznos tárgyak és használhatatlannak tűnő kacatok, kincset érő ritkaságok és ma már felhasználhatatlan, de egykor értékes alkatrészek – vegyesen.

Az egyik fiókból javítandó metszőollók kerülnek elő, alattuk egy öreg tolmérő, még lejjebb néhány műszaki-rajzoló-idom, aztán egy olajos vázsondarab, alatta pedig egy dobozka. Alig tenyérnyi, kopott, de tetején még mindig olvasható a tetszetős felirat: „Menthol-Cocain-Borax-Tabletták”. Alatta pedig a márkanév: „Mentanol”

A gyártója sajnos nem látszik, de az biztos, hogy valamilyen gyógyszer- és tápszergyárban készült. Kínézete alapján úgy az 1910-es években.

Jópofo kis szelence. Vajon mi lehet benne? Nehézkesen enged, talán húsz éve is már annak, hogy utoljára kinyitották. Aztán megadja magát a fedél, és feltárol a tartalom.

Zégergyűrűk vannak benne. Használta, de teljesen ép zégergyűrűk, szépen, méret szerint osztályozva, olajozottan. *(Zégergyűrű: tengelyre szerelt, csapágyak tengelyirányú rögzítésére alkalmazott rögzítőelem. A rögzítőgyűrűk anyaga rugóacél, ezért szerelésük nem egyszerű, speciális fogóval történik, gyakorlatot és megfelelő célszerszámokat igényel.)*

Micsoda precizitás és rend! Ami általában is jellemezte eleinket. Nem volt felesleges alkatrész, mint manapság, így a szemét mennyisége töredéke volt a mainak. Ha valami végképp elromlott, nem dobták ki az egészet, hanem szétszerelték, s ami még felhasználható volt belőle, azt újra hasznosították. Nem kellett mindent azonnal kicserélni, néhány forintos alkatrészekért ezres, tízezres összegeket kiadni. Amit meg lehetett javítani, azt szakemberek megjavították, és használták tovább. S nem vagy nem feltétlenül csak a szegénység okán! Hanem az ésszerűség, a józan belátás miatt, a spórolás és a környezet védelme érdekében.

Mi pedig ökológiai lábnyomról papolunk, de háztartási gépet, kertiszerszámot, kézi villamos berendezéseket szinte már seholy nem javítanak. Két-három, jobb esetben öt-hat év használat után elromlanak, amit mi természetesnek találunk, és újat vesszünk helyettük. Eleink nem használtak tablettát, nem volt okostelefonjuk, sem robotgépük, a légkondit sem ismerték, viszont ami meghibásodott, azt a kis pinceműhelyekben megjavították. Valamit mégiscsak tudhattak...

„...mert semmit sem hoztunk a világra, nem is vihetünk ki semmit belőle” – olvassuk (1Tim 6,7). De azért milyen jó, hogy amíg itt vagyunk, vannak tárgyaink, és van, aki eligazít felőlük, megtanít használatukra! Nemcsak szeretetet, de tudást is ad, miközben szelíden irányít és terelget.

Milyen jó, hogy mennyei Atyánk földi apát is adott mellénk! Aki megmutatja az általa ismert világ látható és rejtett zugait, s amikor elmegy, reánk hagyja gyerekkorunk áhítattal csodált kincseit. Hogy általuk is egy szebb, jobb jövő birtokosai lehessünk, s hogy mindezt azután majd – hagyományainkkal együtt – mi is továbbhassuk gyermekeinknek. Mert ez épp úgy nélkülözhetetlen része életünknek, ahogyan a csapályázott tengely végének a mérethelyes zégergyűrű.

■ GYARMATI GÁBOR

A hónap igéje

„Bizony, Isten Fia volt ez!” (Mt 27,54)

„Isten bizony” – ez egész mást jelent, mint az, hogy „bizony, Isten”. Az előbbi esetben a magam igazát bizonygatom, ráadásul hamisan használva az Úr nevét, a második esetben pedig Isten igazát támasztom alá a saját bizonygatótétellemmel. – Te melyik ember vagy a kettő közül? Van-e lélekben való bizonyosságod más véleményekkel szemben?

A százados Jézus halála után ki tudja mondani, hogy *„bizony, Isten Fia volt ez?”* Hallotta, amit Krisztus mondott a kereszten, látta szelíd tekintetét és szeretettel odafordulását minden emberhez, még az őt gúnyolókhöz és bántalmazókhöz is. „Ilyen nincs” – gondolhatta. „De ilyen van” – ezt tapasztalta Jézus közelében! És mivel elfogulatlanul nézte az eseményeket, és nyitott szívvel állt a történések előtt, csak egy következtetést vonhatott le: bizony, Jézus az, akinek ő maga mondta magát; Jézus az, akinek a próféták és tanítványai tartották: Isten Fia.

Mi is így indultunk el a hit útján: belelemegett a szívünk a Szenttel, a Csodalattal, a Hatalmassal való találkozásba. És erre a szívünk és értelmünk döntésével választottunk. Csodálatos nap volt ez.

A százados csak azt tudta mondani, hogy „volt”. Mi már azt mondhatjuk, hogy „van”. Azaz hogy Jézus nemcsak a világ történelmének egy pontján élő személy, hanem a ma is élő Úr. Mert harmadnap fölta madott, és Isten igazolta, hogy igaz mindaz, amit mondott, és igaz, amit tett: valóban értünk halt meg, és Úr lett a halálán át a halál fölött is. Jézus az Alfa és az Omega, a kezdet és a vég, *„aki van, és aki volt, és aki eljövendő: a*

Mindenható” (Jel 1,8). Aki őt követi, annak az életében „Szent bizonyosság: Jézus enyém! / Földi utamra sugárizik e fény (...) // Isteni béke, szent nyugalom, / Jézus az őrizőm, hú pásztorem. / Boldogan érzem s vallom is én: / Jézusé lettem, Jézus enyém!” (*Hallelujah!* énekeskönyv 174,1–3)

Jézus az Isten Fia, ahogy a próféták is mondták. Több mint egy egyszerű ember. Valóságos Isten és valóságos ember. Sőt: teljesen Isten és ugyanakkor teljesen ember.

Fölfoghatatlan ez az értelmünk számára? Igen, mint ahogy a hit, maga Isten, a csodák, a földtámadás és a Biblia minden sora is az. De valóság, és ennek nyomán hit támad, és orok fakad az életünkben. Nem csüggedünk, megmarad a reménységünk, méltósággal tudunk helyállni a hamisak között, és lesz erőnk a nehéz szolgálatra is. Könyvűvé válik az iga Jézussal, mert a másik nyílásába ő áll be, és segít húzni. *„Vegyétek föl magatokra az én ígátmat, és tanuljátok meg tőlem, hogy én szelíd és alázatos szívű vagyok: és nyugalmat találtak a ti lelkeiteknek. Mert az én ígám gyönyörűség, és az én terhem könnyű.”* (Mt 11,29–30; Károli-fordítás)

A végtelen, hatalmas Istent senki sem láthatja. De azért küldte Jézust, az ő egyszülött Fiát, hogy valamit meglásunk és megtapasztaljunk igazságából és szeretetéből. *„Aki engem látott, látta az Atyát”* – mondja Jézus (Jn 14,9; Károli-fordítás). A százados látta az Úr Jézust meghalni a kereszten, és ezután mondta, hogy *„bizony, ez Isten Fia volt.”* Tülatott a szemmel láthatókon. Jézust halálában is Isten Fiának tudta. Akiért a mennyei Atya a századosnak és nekem is bűnbocsánatot és örök életet ad.

■ SZÉLL BULCSÚ

HETI ÚTRAVALÓ

Krisztus mondja: „Halott voltam, de ime, élek örökkön-örökké, és nálam vannak a halál és a pokol kulcsai.” (Jel 1,18b)

Húsvét hetében az *Útmutató* reggeli és ünnepi igéi az Úr Jézus és az emberek feltámadásának örömhírét közlik: *„Az Úr feltámadt! Az Úr valóban feltámadt! Dicsérjük az Urat! Hallelujah!”* (*Agenda*) A halál legyőzője feltámadt megígazulásunkra. *„Áldott az Isten, aki nagy irgalmassága szerint újjászült minket élő reménységre Jézus Krisztusnak a halálból való feltámadása által.”* (1Pt 1,3; LK) *„Ez az a nap, mit az Úr szerzett nekünk.”* (GyLK 751) *„A hét első napján, korán reggel, napkeltekor”* három asszony ment Jézus sírhöz, de abban csak egy fehér ruhás ifjút találtak, aki azt mondta: *„Ne féljétek! A názáreti Jézust keressetek, akit megfeszítettek? Feltámadt, nincsen itt.”* (Mk 16,2.6) *Luther* így tanít: *„Három ellenség támadt rá egyszerre: halál, bűn és ördög. S ime, mindhárom ellensége lábánál hever. E dicső győzelmet ünnepeljük ma. Minden örök abban van, ha Krisztus húsvéti győzelmét csakugyan a szívünkre vesszük, és hisszük – rendíthetetlenül!”* Pál eszünkbe juttatja az evangéliumot: *„Krisztus meghalt a mi bűneinkért az Írások szerint, eltemették, és feltámadt a harmadik napon..., és megjelent...”* (1Kor 15,3–5) S az ő feltámadásának tanújává lett az Emmausba igyekvő két tanítvány is; tőlük maga a húsvéti hit teremtője, az Úr Jézus kérdezte meg: *„Hát nem ezt kellett-e elszendvénia a Krisztusnak, és így megdicsőílnie?”* Ők azonnal visszatértek Jeruzsálembe, és *„elbeszéltek, ami az úton történt, és hogy miként ismerték fel őt a kenyér megtöréséről.”* (Lk 24,26.35) *„Jézus Krisztus legyőzte a halált, és világosságra hozta az el nem múló életet az evangélium által.”* (2Tim 1,10; LK) Pál hittelt hirdeti: *„Krisztus feltámadt a halottak közül, mint az elhunytak zsengeje.”* (1Kor 15,20) Tanítja: *„...az ő eljövetelkor következnek azok, akik a Krisztuséi. (...) Mint utolsó ellenség töröltetik el a halál. (...) hogy Isten legyen minden mindenekben.”* (1Kor 15,23.26.28) Az ember földi teste *„elvetetik romlandóságban, gyálázatban, erőtlenségben.”* A mennyei teste pedig *„feltámasztatik romolhatatlanságban, dicsőségben, erőben. (...) És amint viseltük a földinek a képét, úgy fogjuk viselni a mennyeinek a képét is.”* (1Kor 15,42–43.49) Pál titkot is mond: *„...meg fog szólni a harsona, és a halottak feltámadnak romolhatatlanságban, mi pedig elváltozunk.”* Akkor lesz *„teljes a diadal a halál fölött!”* (lásd Ézs 25,8; Hós 13,14) (...) *hála legyen Istennek, aki a diadalt adja nekünk a mi Urunk Jézus Krisztus által!”* (1Kor 15,52.54.57) Minden péntek emlékeztet: *„...ti kovászatlanok vagytok, mert a mi húsvéti bárányunk, a Krisztus már feláldoztatott.”* (1Kor 5,7) És maga a megdicsőült Úr bátorít téged is heti ígék előtt mondott önkijelentésével: *„Ne félj! Én vagyok az első és az utolsó és az élő...”* (Jel 1,17.18a) S Pál emlékeztet igaz beszédére: *„Ha velem együtt haltunk meg, velem együtt fogunk élni is.”* (2Tim 2,11) Te is zengheted: *„Jézus él, én is velem! / Ott leszek, hol Uram van: / Ez az én bizodal mam.”* (EÉ 223,1)

■ GARAI ANDRÁS

PALACKPOSTA

Ünnep – szokások vagy belső tartalom?

Húsvét van, Jézus feltámadásának ünnepe. Ahhoz, hogy az ünnep beköszönjön, hogy ünnepeleshessünk, meg kellett várnunk a tavasz beköszöntését, majd az első teliholdat s az ezt követő hétvégét is.

Most, hogy elérkezett az ünnep, a kérdés csak az, hogyan ünnepeleink: szokásokkal vagy szokások nélkül?

Jól ismert, hogy a húsvéti időszakot sokféle hagyomány, népszokás övezi. Mi is festünk tojást, készítünk ajtódísz, asztaldísz, locsolkodunk, és a lakást is alaposan kitakarítjuk. Megemlíthetjük még a kiszehajtást, villózást, kereplést, féregűzést, húsvéti nyulakat, tűzszentelést, tojásfalást, komatálküldést is.

Bár ezek a szokások fontosak és értékesek, mert embereket összehoz, összetartó, közösségformáló erejük van, mégiscsak pogány eredetűek, és a természet újjáéledését, a sötétség elűzését, az újjászületést és a termékenységet jelképezték. Vagyis semmi közi nincs Jézus Krisztushoz. Ha pedig olyan hagyományt vagy szokást szeretnénk találni, amely valóban Jézus halálában és feltámadásában gyökerezik, akkor arra a végeredményre jutunk, hogy nem létezik ilyen. Legalábbis én nem találtam.

S nem is baj, hogy nincsenek keresztény eredetű külsőségeink, mert így legalább a figyelmünk ráterelődhet a lényegre, a belső dolgokra, húsvét valódi üzenetére. Arra, amit a húsvét a kezdetektől fogva jelent a keresztény emberek számára. Ez pedig nem más, mint hogy Krisztus mindannyiunkért odaadta az életét önként, kikötések és feltételek nélkül.

Miről szól tehát húsvét? Semmiképpen sem a nyulakról, csibékről, tojásfestésről, ajtódíszekről, locsolkodásról, ajándékozásról, hanem Isten érthetetlen és csodálatos kegyelméről.

Húsvét arról a felfoghatatlan isteni szeretetről szól, amelyet Isten érez irántunk. Amely Jézusban lett tapinthatóvá, kézzelfoghatóvá, valóssággá. S amely az ő halálában és feltámadásában vált létté és üdvösséggé mindannyiunk számára.

Ezért az ideai húsvéton igyekezzünk elterelni figyelmünket a külső dolgokról, hogy megálthassuk és átélhessük a belső tartalmat. Mert húsvét rólunk is szól. Ez az ünnep a mi feltámadásunkat, a mi újjászületésünket is jelenti. „Mert a keresztről való beszéd boldogság ugyan azoknak, akik elvesznek; de nekünk, kik megtartatunk, Istennek ereje.” (1Kor 1,18; Károli-ford.)

Áldott feltámadásünnepe kívánok mindenkinek, szokásokkal vagy azok nélkül – de inkább azok nélkül!

■ CAIRNS-LENGYEL HENRIETT

Névjegy: Cairns-Lengyel Henriett

2014. augusztus 1-jétől vagyok a szarvas-újtemplomi gyülekezet lelkésze. Ideérkezésemet megelőzően három évig Skóciában éltem, ahol vallásnári diplomát szereztem. Talán ez az egyik oka annak, hogy félállásban a Vajda Péter Evangelikus Gimnázium iskolalelkésze lettem, s ebben a minőségben is jelen lehetek a fiatalok között. Az pedig külön öröm, hogy a Skóciában szerzett tanári tapasztalataimat a vajdasági diákokkal is megoszthatom.

Az oldalt szerkesztette: VITÁLIS JUDIT

Húsvéti tippünk: elő a nyúlcipőt!

Avagy tanítványok futópályán

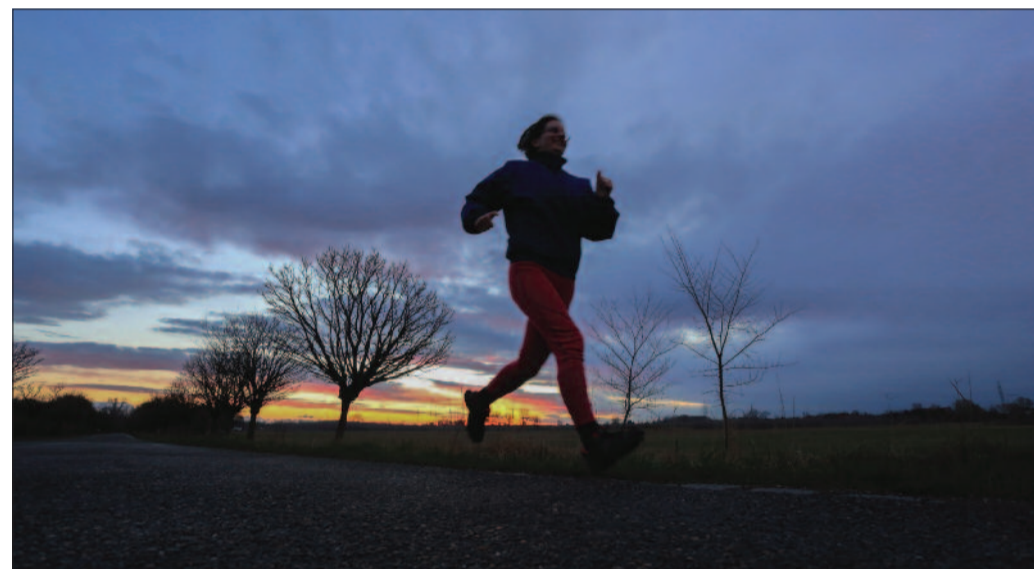
► **Kalóriát éget, vagyis segít megőrizni a vonalaidat. Endorfint termel, ezáltal helyreállítja a lelki egyensúlyod. Növeli a csonttömeget, így időskorban is fittebb leszel. Ráadásul bizonyítottan az életedet is meghosszabbítja. – A futás legfontosabb „mellékhatásait” olvasva csak azt nem értjük: vajon miért is nem fut mindenki? Mielőtt sorolnád a kifogásaidat, olvasd el összeállításunkat, amelyből megtudhatod, hogyan állj neki az első kilométerednek, hogy aztán versenybe szállhass. No nem az élsportolókkal, még csak nem is a barátiddal. A futók ugyanis tudják, hogy minden alkalommal egyetlen embert kell legyőzniük: önmagukat.**

„Bocs, hogy nem vettem fel, csak éppen futni voltam” – írtam üzenetet az ifjúsági oldal szerkesztőjének, amikor sokadik alkalommal próbált érvényt szerezni azon ígéretemnek, hogy cikket írok a futásról. Akik jól ismernek, már tudják, hogy két esetben nehéz engem telefonon elérni: ha lehalkítva marad a készülékem, és ha futócipő van a lábamon...

Az első lépésem

Amikor futhatok, úgy érzem, hogy végre önmagam lehetek. És mivel telefon sincs nálam, biztos lehetek benne, hogy a futásra szánt idő valóban csak az enyém. Nem véletlenül van így.

– A futás az ember legtermészetesebb mozgása. Gondoljunk csak arra, hogy az ókori olimpiák legelső és sokáig egyetlen sportága volt! –

ZSOLZSABALAZS FELVÉTELE – RÉPÜNK ILLUSZTRÁCIÓ

emlékezett Scheidler Géza, a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangelikus Gimnázium és Kollégium testnevelés-munkaközösségének vezetője.

– A civilizációs társadalom ismét felfedezi magának a futást, hisz a mozgásszegény életmód, az ülőmunka, a technikai eszközök használata kiváltja az emberekből ezt az igényt. Világszerte egyre több futóklub alakul, és sorra rendezik a különböző futóversenyeket, -fesztiválokat – világit rá a tanár, aki nemcsak a gimiben, hanem az evangelikus egyházban is felel a testnevelés tantárgyért.

Az interneten számos, kezdőknek szánt, napokra lebontott edzésprogram érhető el. Mind-egyiknek a legfontosabb javaslata a fokozatosság. Ezt erősíti meg a szaktanár is:

– Javasolom, hogy mindenki a laza futás és gyaloglás kombinációjával kezdje. A legegyszerűbb, ha százötven méter kocogás után gyalogolunk ötven métert, majd ezt ismételjük egy-két kilométer távolságon keresztül. Fontos az is, hogy minden futónap után iktassunk be egy pihenőnapot, amikor regenerálódik a szervezetünk.

A környezetemben sokan keresnek kifogásokat. „Nem nekem való. Nem bírja azt az én szervezetem. Biztosan belerokkanok” – mondják. Kérdésemre azonban a szakértő megerősítette, hogy szinte minden ember képes futni, és az egészséges emberek mindegyike idővel maratoni távot is teljesíthet. Mindössze azoknak kell más sport – praktikusán a kerékpározás vagy az úszás – után nézniük, akiknek a gerince kevésbé bírja a függőleges terhelést, így például ha porcokorong-rendellenességük van. Ha azonban nincs panaszunk, nem kell orvoshoz fordulnunk.

– Ha betartjuk a fokozatosságot, a szervezetünk időben jelezni fog – nyugtat meg Scheidler Géza.

A sokadik lépés

Bár a futás a legolcsóbb sport, a jó cipőt ne spóroljuk meg!

– Már nyolc- és tizenötezer forint között hozható alkalmas lábbelihez, amelynek három tulajdonsággal kell bírnia: legyen könnyű, kelően vastag gumitalp védjen az ütődésektől,

rezgésektől, és a belső talpélénél nyújtson megfelelő alátámasztást – mutat rá a tanár úr.

Leginkább azzal motiválhatja magát a futó, ha kitűz maga elé egy viszonylag nagyobb, ám reális célt. A szakértő szerint a kezdőknek a tíz kilométeres táv teljesítését érdemes kijelölniük, amelyet kellő kitartással ki-ki a saját edzettségi fokától függő idő alatt érhet el.

– Ha megvan a tízes, a következő lehet egy félmaraton – huszonegy kilométer –, majd a harminc kilométeres távolság. Aki már teljesítette a harmincas távot, közel kerül ahhoz, hogy a teljes maratont is lefussa – választa a szaktanár, aki már öt alkalommal lefutotta a negyvenkét kilométert.

Ezt pedig már a cikkíró teszi hozzá: a barátok biztatásánál is nagyobb erőt ad, ha valamelyik ver-

ten teljesítette 3 óra 56 perc 11 másodperces eredménnyel, előtte egy hónappal sikerült eljutnia a harmincas távig.

– Nem egyedülként vagyok maratonista a kollégák között, tudomásom szerint Nánai László Endre tábori lelkész és Keczkó Pál, a budahegyvidéki gyülekezet lelkésze is teljesítette már a negyvenkét kilométeres távot – árulta el a csövéri lelképásztor, aki kacérkodik hosszabb távolság lefutásának gondolatával is, azonban a munka és a családja jelenleg annyi energiáját lekötö, hogy ezt a tervét a távolabbi jövőben szeretné megvalósítani.

Célba érkezés – Pál apostollal

Arra, hogy a futásnak már az ókorban is jelentőséget tulajdonítottak, éppen a Szentírás a legjobb bizonyíték. A Bibliát fellapozva több tucat helyen találkozunk futó profétákkal, menekülő királyokkal vagy éppen rohanó tanítványokkal.

Amikor például Saul meg akarta ölni Dávidot, a lantos ifjú először a palotából menekült, majd amikor az uralkodó emberei megjelentek Dávid házában, ő az ablakon át kiszökött, és elfutott (1Sám 19,10–12). A menekülő ember képe jelenik meg a *Példabeszédek könyvében* is: „Akit vérontás büne terhel, hadd fusson a sír, ne segíts neki!” (Péld 28,17)

Az ösegyház apostolai is több alkalommal kényszerültek szaladni. Az Írásból tudjuk, hogy amikor például egy gonosz lélekkel terhelt ember támadt rájuk, még felöltözni sem volt idejük, úgy eredtek futásnak (ApCsel 19,16).

A futás képe pozitívan jelenik meg Ézsaiásnál, az *Ószövetség* egyik legismertebb és leginkább biztató igéjében: „De akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak, és nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el.” (Ézs 40,31)

Egész életre szóló „program”, afféle „lelki szupermaraton” metaforája a futás Pál apostol leveleiben. „Én tehát úgy futok, mint aki előtt nem bizonytalan a cél...” (1Kor 9,26) A hitben kitaró ember Pál szerint látja a pálya végét: „...egyed teszek: ami (...) előttem van, annak nekifeszülve futok egyenest a cél felé...” (Fil 3,14) Máshol pedig már múlt időben használja Pál a futás képét, akár egy maratonista, aki – bár szenvedés árán, de – végül megkapja az érmet: „Ama nemes harcomat megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam...” (2Tim 4,7) „Ezzel dicsekszem majd a Krisztus napján, hogy nem futottam hiába, és nem fáradtam hiába.” (Fil 2,16)

Az első lépésed

– Önmagunkért mindenféleképpen érdemes belevágni ebbe a kalandba – biztat mindenkit Laczai Roland; szerinte az önismeret egyik legjobb eszköze, ha fessegetjük a saját határainkat.

Hasonló szavakkal és lelkesedéssel fogalmaz Scheidler Géza is:

– A futás egyfajta meditáció, amikor megteremtjük a test és a lélek harmóniáját; önmagunk megismerésének egyik legjobb eszköze.

Akármiilyen hálás interjúalany volt is a két megszólaló, a cikkíró alig várja, hogy letegye a telefont és a tollat. Lábán ugyanis már ott a futócipő, hogy bejárja vele a külvárosi utcákat. Már csak azt reméli, hogy ha a kedves olvasó eljut eddig a mondatig, ő is csatlakozik a futók világméretű közösségéhez.

Ne feledd: kezdetnek pár száz méter is elég. Hisz tudjuk: Pál apostol sem egy nap alatt jutott el Filippibe, de végül „elvégezte” futását.

■ LÁSZLÓ JENŐ CSABA

Húsvét: igazi futóünnep

Ha futócipőben lapozod fel a Szentírást, azonnal feltűnik, hogy bár a négy evangélium mindegyike különböző nézőpontból közelíti meg Jézus feltámadásának eseményeit, a nap mindegyik írásban valóságos futófesztivállá vált. Máténál az angyalokkal találkozó asszonyok „félelemmel és nagy örömmel futottak, hogy megvigyék a hírt tanítványainak” (28,8). Márk szerint remegés és döbbenet fogta el a két Máriát és Salmét, amikor „elfutottak a sírbolttól” (16,8). Lukács írása szerint Péter az asszonyok által hozott hír hallatán szaladt el az üres sírhoz, hogy megbizonyosodjon a hallottak valóságtartalmáról (24,12). János evangéliumában az üres sírt felfedező magdalai Mária szedte először gyorsan a lábait, majd Péter és egy másik tanítvány, „akit Jézus szeretett”, futott a feltámadás helyszínére. Az evangélista valóságos sportriporterként nem mulasztja el megjegyezni, hogy a „másik” gyorsabb volt Péternél, viszont nemcsak a sebessége, hanem az ijedsége is nagyobb lehetett, mert Péter ennek ellenére hamarabb kukkantott be a sziklasírba (20,4–8).

Deutsche Anlage

Redakteurin: PFARRERIN ESZTER HEINRICH

Verbindung zwischen Himmel und Erde

Wenn ich meine Schüler frage, welches der wichtigste evangelische Feiertag ist, lautet die häufigste Antwort: Weihnachten. Manche kommen der Wahrheit schon näher, wenn sie auf Ostern tippen - im katholischen Religionsunterricht hätten sie in dem Fall auch Recht. Den Reformatoren aber schienen gerade die Karfreitagsergebnisse Kern des Glaubens zu sein. Aber warum gerade Karfreitag? Warum nicht Weihnachten oder Ostern, Fest der Geburt oder Auferstehung? Warum müssen gerade der Tod und das Kreuz in der Mitte unseres Glaubens stehen? Möchte Gott, dass wir traurige Christen werden, die ständig nur an Tod und ihre Sünden denken können?

Viele meiden sogar den Karfreitagsgottesdienst und sagen: „Den Tod feiern? Nein, danke. Davon möchte ich nichts wissen.“ oder: „In allen Medien hören wir nur von schrecklichen Kriegsnachrichten, von Skandalen, von Busunfällen, wo Schulkinder umgekommen sind. Dass unsere Kinder auch noch in der Kirche den Tod eines Juden feiern, möchten wir als vernünftige Erwachsene lieber nicht.“

Aber hat der Sinn des Karfreitags wirklich mit einem Glauben zu tun, der in uns Minderwertigkeitsgefühle wecken möchte und nur davon spricht, wie böse wir sind, weil unsere Sünden Jesus ans Kreuz geschlagen haben? Sollten wir am Karfreitag unsere Bosheit feiern? Nein, keineswegs! Gott behüte uns von solchen Vorstellungen!

Karfreitag geht es um die Liebe Gottes. Der ewige Gott war schon immer der, wie er sich von Anfang

an seinem Volk gezeigt hat und wie Jesus ihn beschrieben hat: die Liebe. Und in Jesus zeigt Gott, wie weit er aus Liebe für uns Menschen mitzugehen bereit ist: bis ins Sterben, bis in die Einsamkeit und Verzweiflung des Todes, die Gott mit seiner Nähe und Gegenwart aufbrechen will. Die Sünde eines Menschen besteht nicht im Begehen moralischer Fehler, sondern im Ab-

FOTOS: POLCZ KLAUDIA

bruch der Beziehung mit Gott und in der Verschmähung seiner Liebe.

„Denn Gott hat die Menschen so sehr geliebt, dass Jesus für alle den Tod erlitten hat“, heißt es im Hebräerbrief (2,9b). Der namentlich unbekannt Verfasser dieses hochgebildeten Briefes schreibt gegen Ende des 1. Jahrhunderts in der großen Sorge, dass die Mitglieder seiner Gemeinde, dieser Gemeinschaft des Glaubens, der Liebe und der Hoffnung, ihre Orientierung verlieren könnten. Denn die Hoffnung bröckelt angesichts der Erfahrungen des Sterbens und des Todes. Das Volk verliert die Sprache, um Gott zu antworten. Sie verlieren die Verbindung zum himmlischen Vater.

Ich kann den Schreiber des Briefes sehr gut verstehen. Es ist mir immer schmerzhaft, so viele Jugendliche, Erwachsene, aber auch Senioren zu treffen, die einfach nur so vor sich hin leben – ohne Profil, ohne religiöse Identität, ohne Begeisterung und ohne Feuer. Angepasst an die wechselnden Moden und an die herrschenden Trends. Immer auf der Suche, nie am Ziel.

schen pendeln. Aber Jesus ist der Einzige, den der Herr seinen Sohn genannt und ihn dadurch über alle Engel gestellt hat. Seit Karfreitag brauchen wir keine besonderen Orte zu suchen, um uns durch die Engel Gottes mit dem Ewigen in Verbindung setzen zu können. Das Kreuz verbindet den Himmel mit der Erde ein für alle Mal und es umarmt die gesamte Schöpfung mit Gottes Liebe.

Gott ist in Jesus Mensch geworden, er hat unser Leben geteilt. Gott sieht nicht nur hin, sondern leidet selbst mit. Deshalb kann er uns Menschen heute in all unserer Not und Angst, in Schmerz und Hilflosigkeit verstehen. Durch Jesus sind wir alle befreit davon, lebenslang Gefangene der Furcht vor dem Tod zu sein.

Der alttestamentliche Zuspruch, „Ich bin bei dir“, gilt auch für uns. Jesus wird im Neuen Testament mit Immanuel übersetzt: „Gott mit uns“. In ihm kommt der Himmel auf die Erde und durch sein Kreuz bleiben sie auch verbunden. Wie immer es mit unserer Lebensgeschichte bestellt sein mag: durch das Kreuz bleiben wir mit dem himmlischen Vater in Verbindung.

Die Hoffnung ist schon am Karfreitag geboren: dass sich die Schöpfung verwandeln wird, dass einmal alle Tränen getrocknet werden und Schmerz und Geschrei zum Ende kommen, auch der Tod, der uns jetzt noch Angst einjagt... Ich wünsche uns allen Mut, dass wir uns für diese großartigen Versprechen der Bibel öffnen können und dass wir beim Abendmahl die Verbindung zwischen Himmel und Erde und die Gemeinschaft aller Christen erleben.

Der alttestamentliche Zuspruch, „Ich bin bei dir“, gilt auch für uns. Jesus wird im Neuen Testament mit Immanuel übersetzt: „Gott mit uns“. In ihm kommt der Himmel auf die Erde und durch sein Kreuz bleiben sie auch verbunden. Wie immer es mit unserer Lebensgeschichte bestellt sein mag: durch das Kreuz bleiben wir mit dem himmlischen Vater in Verbindung.

Die Hoffnung ist schon am Karfreitag geboren: dass sich die Schöpfung verwandeln wird, dass einmal alle Tränen getrocknet werden und Schmerz und Geschrei zum Ende kommen, auch der Tod, der uns jetzt noch Angst einjagt... Ich wünsche uns allen Mut, dass wir uns für diese großartigen Versprechen der Bibel öffnen können und dass wir beim Abendmahl die Verbindung zwischen Himmel und Erde und die Gemeinschaft aller Christen erleben.

■ PFR. DR. HAJNALKA RAVASZ
Wallisellen, Schweiz

Deutsche oder zweisprachige Gottesdienste in der Karwoche und zu Ostern

- 2. April – Gründonnerstag**
 Ágfalva 16 Uhr (zweisprachig)
 Sopron 17 Uhr (zweisprachig)
 Sopronbánfalva 18 Uhr (zweisprachiger Gottesdienst und Osterwache mit Jugendlichen.)
- 3. April – Karfreitag**
 Ágfalva 17 Uhr (zweisprachig)
 Balatonboglár 16 Uhr
 Bonyhád 10 Uhr
 Budavár 15 Uhr
 Egyházaskozár 14 Uhr
 Hévíz 11 Uhr
 Sopron 9 Uhr
 Sopronbánfalva 15 Uhr (zweisprachig)
- 4. April – Samstag, Budapest, Hold u.18-20.** 20 Uhr (Ökumenische Osternacht)
 Sopron 14 Uhr (auf dem Friedhof.)

- 5. April – Ostersonntag**
 Ágfalva 6 Uhr (zweisprachig)
 Budavár 10 Uhr
 Balatonboglár 9.30 Uhr
 Hévíz 11 Uhr
 Sopron 9 Uhr
 Sopronbánfalva 10.30 Uhr (zweisprachige Familiengottesdienst)

- 6. April – Ostermontag**
 Ágfalva 9 Uhr
 Bonyhád 10 Uhr
 Budavár 10 Uhr
 Egyházaskozár 14 Uhr
 Sopron 9 Uhr
 Vonyarcvashegy 11 Uhr (Freiluftgottesdienst)

Gottesnähe – Gottesferne

Im Buch Jeremia stellt Gott eine rhetorische Frage über sich selbst: *Bin ich nur ein Gott, der nahe ist, spricht der HERR, und nicht auch ein Gott, der ferne ist?* (Jer 23,23) In dieser Frage spiegelt sich nicht nur etwas Wichtiges vom Wesen Gottes wider, nämlich Nähe und Ferne, sondern auch etwas von dem, wie wir Menschen ihn erfahren und wahrnehmen. Denn manchmal erfahren wir Gott als den Nächsten, der bei uns ist bis an der Welt Ende, der uns begleitet, unterstützt, schützt und trägt. Ein anderes Mal erfahren wir ihn gar nicht: wir spüren nichts von seiner Gegenwart, Liebe, Wärme und Nähe, sondern fühlen uns verlassen, leer und ausgeliefert. Wir fragen uns dann, warum er schweigt und fangen natürlich an zu fragen, ob es ihn wohl überhaupt gibt.

Unser Gott ist nicht nur ein Gott der Nähe, sondern auch ein Gott der Ferne. Und diese Gegensätzlichkeit, die uns als Widerspruch in sich selbst vorkommen muss, gehört nicht nur zu unserem Gottesbild und unserer Gotteserfahrung, son-

dern auch zum höchsten christlichen Feiertag: Ostern. Am Karfreitag erinnern wir an den Tod Jesu, an sein Leiden und Sterben am Kreuz.

POLCZ KLAUDIA | PHOTOGRAPHY

Der Sohn Gottes, der Gott als seinen Vater anredete und seinen Willen verkündete, hängt am Kreuz, verlassen von allen, und mit seinem letzten Atemzug fragt er mit den Wor-

ten des 22. Psalms „Eli, Eli, lema sabachtani?“ das heisst: „Mein Gott, mein Gott, warum hast du mich verlassen!“ (Mt. 27,46). In diesem Mo-

beantwortet wird, ist paradoxerweise Gott uns am nächsten und Jesu am fernsten. In dieser Verlassenheit erfährt Jesus – stellvertretend für uns alle – die tiefste Ferne Gottes. Und wir, mitten in dieser Verlassenheit, können die grösste Nähe Gottes erfahren. Nähe in der Verlassenheit. – Bin ich nur ein Gott, der nahe ist, spricht der HERR, und nicht auch ein Gott, der ferne ist? Gottes Nähe und Gottes Ferne gehören zusammen. Beides kann gleichzeitig wahr sein – Gott kann uns ganz nahe, aber auch ganz fern sein! Aber die Entscheidung darüber liegt nicht in unserer Hand. In Johannes 4,8 heisst es zwar „Naht euch Gott, und er wird sich euch nahen!“ aber dies geschieht nicht automatisch.

Gott ist unverfügbar. Wir können ihn nicht zwingen, sich uns zu nähern – in dem wir z.B. brav christlich leben (was auch immer wir darunter verstehen), aber wir können ihn auch nicht zwingen, sich von uns fern zu halten – indem wir seinen Willen missachten. Er ist der, der entscheidet. Und so hat er auch die

Möglichkeit, uns fern zu sein, sich von uns zu entfernen, oder sich uns zu nähern. Ich denke, es hat viel zu lange unser Denken bestimmt, zu glauben, uns Gott zu nähern oder ihm fernzubleiben sei unsere Entscheidung; viel zu oft haben wir nicht bedacht, dass Gott frei ist in seiner Entscheidung, uns nahe zu kommen oder der ferne Gott zu sein. Wir verfügen nicht über Gott, sondern er verfügt über uns. Das ist die harte Wirklichkeit, die uns nicht bedrücken muss, sondern befreien kann. Denn eben nur weil wir über Gott nicht verfügen können, kann er uns nahe oder fern sein, oder nach dem Osterngeschehen formuliert: er kann uns auch in unserer Verlassenheit ganz nah sein. Auch dann, wenn er uns fern bleibt, hört er nicht auf, Gott zu sein. Denn zum Glauben, zur Beziehung mit Gott gehört, wie zu jeder anderer Beziehung, beides: Nähe und Ferne. Nähe und Ferne, die mal bedrücken und mal befreien.

■ PFR. DR. JIRI DVORACEK,
Thalwil, Schweiz

Istentiszteleti rend • 2015. április 5.

Húsvét ünnepe. Liturgikus szín: fehér.

Lekció: 1Kor 5,6-8; 1Sám 2,1-10. Textus: Mk 16,1-8. Énekek: 215., 216.

Budavár, I., Bécsi kapu tér hajnal 5. (úrv.) Balicza Iván; de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; de. 10. (német, úrv.) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. (orgonazenés áhítat) Balicza Iván; **Fébé, II., Hűvösvölgyi út 193.** de. fél 10. (úrv.) Veperdi Zoltán; **Sarepta, II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. (úrv.) Veperdi Zoltán; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.) Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Jakab Béla; **Újpest, IV., Lebstücker M. u. 36-38.** de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **Deák tér, V., Deák tér 4.** hajnal 5. (úrv.) Smidéliusz Gábor; de. 9. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovsky Éva; de. 11. (úrv.) Gáncs Péter; de. 11. (gyermek-istentisztelet) Cselovszky Ferenc; du. 6. Cselovszky Ferenc; **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** hajnal 5. Pelikán András; de. 10. (családi) Pelikán András; de. 11. (úrv.) Aradi György; **Józsefváros, VIII., Karácsony S. u. 31-33.** de. 10. (úrv.) Gombkötő Beáta; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, úrv.) Gulácsiné Fabulya Hilda; **Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv.) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** hajnal 5. (úrv.) Benkóczy Péter; de. 10. (úrv.) Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; de. fél 11. (gyermek-istentisztelet) Gáncs Tamás; de. fél 11. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; du. 6. dr. Blázy Árpád; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. (úrv.) dr. Blázy Árpád; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bence Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** hajnal 5. (úrv.) Keczkó Szilvia; de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; **Angyalföld, XIII., Frangepán u. 41. (református templom)** de. 8. (úrv.) Grendorf Péter; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (úrv.) Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lócsei út 32.** de. fél 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV., Gyarmat u. 14.** de. 9. (úrv.) Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** hajnal 5. (úrv.) Kende K. Péter; de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Régi Fóti út 73. (parókia)** hajnal 5. (virrasztás) Ponicsán Erzsébet; **XV., Régi Fóti út 73. (nagytemplom)** de. 10. (úrv.) Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10-11.** de. 10. (úrv., gyermekek húsvétja) Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Rózsalevél u. 46.** hajnal fél 6. (úrv.) Vető István; de. fél 11. (úrv.) Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. (úrv.) Vető István; **Árpádföld, XVI., Menyhért u. 42. (református templom)** du. 3. (úrv.) Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** hajnal 5. Nagyné Szeker Éva; de. fél 11. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) Kovács Áron; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. (úrv.) Kovács Áron; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) Győri Gábor; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. (úrv.) Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. (úrv.) Deák László; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. (úrv.) Deák László; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. (úrv.) D. Szabik Imre; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** hajnal 6. (úrv.) Hokker Zsolt; de. 10. (úrv.) Hokker Zsolt; **Budakeszi, Fő u. 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. (úrv.) dr. Lacknerné Puskás Sára; **Budaörs, Szabadság út 75.** hajnal 5. (úrv.) Endreffy Géza; de. 10. (úrv.) Endreffy Géza; **Törökbálint, József Attila u. 31. (református templom)** de. fél 9. (úrv.) Endreffy Géza.

Istentiszteleti rend • 2015. április 6.

Húsvét második napja. Liturgikus szín: fehér.

Lekció: ApCsel 10,34-43; 2Móz 15,1-11. Textus: Lk 24,13-35. Énekek: 221/218.

Budavár, I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bence Imre; de. 10. (német, úrv.) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; **Fébé, II., Hűvösvölgyi út 193.** de. fél 10. (úrv.) Veperdi Zoltán; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Missura Tibor; **Csillaghegy-Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.) Fülöp Attila; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Jakab Béla; **Újpest, IV., Lebstücker M. u. 36-38.** de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **Deák tér, V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovsky Éva; de. 11. (úrv.) Cselovszky Ferenc; du. 6. Smidéliusz Gábor; **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Szirmai Zoltán; **Józsefváros, VIII., Karácsony S. u. 31-33.** de. 10. (úrv.) Gombkötő Beáta; **Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv.) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. (úrv.) Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Gáncs Tamás; de. fél 11. (úrv., öröme) Gáncs Tamás; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. (úrv.) Rezsény Miklós; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Bence Áron; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (úrv.) Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lócsei út 32.** de. fél 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; **XIV., Gyarmat u. 14.** de. 9. Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Régi Fóti út 73. (nagytemplom)** de. 10. (úrv.) Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10-11.** de. 10. (úrv.) Fekete Gy. Viktor; **Cinkota, XVI., Rózsalevél u. 46.** de. fél 11. (úrv.) Vilmos Andrea; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. (úrv.) Vilmos Andrea; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. (úrv.) Kovács Áron; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. (úrv.) Kovács Áron; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. (úrv.) dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. (úrv.) Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. (úrv.) Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Hokker Zsolt; **Biatorbágy, Faluház, Baross Gábor u. 1.** de. fél 9. (úrv.) Endreffy Géza; **Budakeszi, Fő u. 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. dr. Fabiny Tibor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. (úrv.) Endreffy Géza; **Herceghalom, Gesztenyés u. 28. (ökumenikus templom)** du. 3. (úrv.) Endreffy Géza; **Solymár (református templom)** de. 10. (úrv., ökumenikus) Fodor Viktor.

Összeállította: BALLA MÁRIA

Ünnepi műsorok a közmédiában

A kereszténység legnagyobb ünnepére a közmédia is méltó módon készül.

Nagypénteken a rádióhallgatók a Fejér megyei településről, Pusztavámról hallhatnak evangélikus istentiszteletet. „Az élet minden területén számtalan helyzet szülhet bennünk békétlenséget, ami megzavarja nyugalunkat – hirdeti *Ribárszki Ákos* lelkész. – De ezt nem kell elfogadnunk! Mert nagypéntek üzenete éppen az, hogy Isten legyőzi az ember békétlenségét. Békét szerez, békét teremt Isten és ember között Fia kereszthalálával.” (Kossuth rádió, 10.04)

Este a nézők gondolatban együtt járhatják végig *Ferenc* pápával a Via crucist, a keresztutat – a római Colosseumban. (Duna Tv, 21.00)

A *Passió* című film híven adja vissza nagypéntek misztériumát. *Mel Gibson* 2004-ben készült alkotása a bemutatásakor vitákat váltott ki, és meg is osztotta a közönséget. A hívő katolikus rendező – a korábbi Jézus-filmektől eltérően – nagyfokú realizmussal ábrázolta a Megváltó szenvedését. Az alkotás hangulata egyedülálló: szereplői azokon a nyelveken szólnak meg, amelyeket egykor Jeruzsálemben beszéltek. Az arámi és latin dialógusokat magyar felirattal olvashatjuk. (Duna Tv, 22.35)

Nagyszombaton délből Csík-szentlélek 15. században épült templomából hallhatjuk a kerepelést. A különleges hang forrása: a tuskés fahengerre feszülő, kalapácsfejes fanyelvek

JELENFOTÓ A VILÁG LEGSZEBB TÖRTÉNETE CÍMŰ FILMBŐL

a henger forgatása nyomán a deszkaszekrény tetején puskaropogás-szerűen csapódnak. (Kossuth rádió, 12.00)

Járai Judit műsorában, a *Világórán* is több anyag foglalkozik az ünnepel; szól a műsor a keresztények világban betöltött szerepéről, emellett a Vatikánba és a Szentföldre is „elzarándokol”. (Kossuth rádió, 14.06)

A *világ legszebb története* a Megváltó életét beszéli el a három napke-

leti bölcs betlehemi látogatásától kezdve Jézus keresztre feszítéséig és feltámadásáig. Az 1965-ben készült, látványos amerikai filmpozsban *George Stevens* író-rendező Jézus szerepét a svéd *Max von Sydow-ra* bízta, akinek ez volt első angol nyelvű szerepe. Mellette a korszak kosztümös szuperprodukciónak is ritkaságszámba menő sztárszereposztással készült a film: *Charlton Heston*, *José Ferrer*, *Telly Savalas* neve olvasható a listán. (Duna Tv, 19.25)

A **húsvétvasárnapi** *Evangelikus magazinban* a mozgássérült fiatalokkal bemutatott passiójátékból láthatók részletek. Az adásban egy Ady- és egy Pilinszky-vers is elhangzik *Kubik Anna* tolmácsolásában. (Duna Tv, 10.00)

Az esztergomi bazilikából közvetített római katolikus szentmisét *Erdő Péter* bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek mutatja be. (Duna Tv, 11.00) Ezt követően *Ferenc* pápa a római Szent Péter térről küldi húsvéti üzenetét a „városnak és a világnak”. (Duna Tv, Duna World) A műsor kommentátora *Török Csaba*, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tv-referense, akivel *Barlay Tamás* beszélget.

■ CSERMÁK ZOLTÁN

ISTENTISZTELET A PUSZTAVÁMI EVANGÉLIKUS TEMPLOMBAN

HIRDETÉS

DIGITALSTAND
www.digitalstand.hu

Bárhol vagyok,
velem vannak
a lapjaim.

Olvassa
az **Evangelikus Élet**
digitális változatát!

WWW.DIGITALSTAND.HU

Feltámadt! Valóban feltámadt!

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Sánta Anikó
ararat@lutheran.hu

Persze, ez az élmény ma már nem annyira meghatározó számunkra. Hiszen manapság nem érezzük annyira közelinek magunkhoz a természetet, a teremtett világot. Már nem érezzük, hogy milyen szoros kapcsolatban állunk is vele. Nem tapasztaljuk meg a búzamező és a kenyér összefüggését, a dobozos tejről pedig elég nehéz a legelésző tehenekre asszociálni, főleg ha valaki még sohasem látott olyat.

A húsvét előtti időszak ma elsősorban nem az elcsendesedés és a lelassulás ideje, ilyenkor inkább felpörgetjük magunkat: tavaszi nagytakarítás, bevásárlás az ünnepre, főzés, esetleg valami programszervezés... A nagy készülődésben nem mindig jut energia arra, hogy még a környezetre is figyeljünk, ami inkább plusz teher a sok tennivaló között. A tavasz illata

flakonban is elérhető a nem kifejezetten környezetbarát tisztítószerek és illatosítók révén, a természetes tojásfestékekkel pedig annyi a macera, és olyan nagy a kicsinyek csalódása, ha a végeredmény nem a trendi színeken pompázik...

A természet téli pihenése is inkább bosszantó körülmény, hiszen a posztmodern kor embere nehezen alkalmazkodik. Télen jobban kívánja a spárgát, az epret vagy a görögdiányt, és amíg ez másoknak busás hasznát hajt, nem lehet akadály a természetük – akár mesterséges körülmények között is. A környezetszennyezés, a saját magunk vegyszerekkel való szennyezése elhanyagolható mellékhatás lesz csupán.

A meghalás már nem természetes része az életnek. Jórészt egy kellemetlen momentum, amelyre gondolni sem akarunk. A haldoklók nagy része a családtagoktól távol, magányosan, egy rideg kórházi ágyban éli át élete utolsó napjait és perceit.

Meghalás és feltámadás. Isten teremtett világa nagy-nagy bölcsességgel tanít bennünket egy életen át arra, hogy milyen az az élet, amely még a halálával is sokszoros termést képes hozni.

■ SÁNTA ANIKÓ

Mi, a 21. század emberei teljesen máshogyan ünnepelünk, mint elődeink száz vagy akár ötven évvel ezelőtt. Nem jobban, és nem rosszabban, csak máshogy.

A nagy ünnepek általában a természet egy-egy nagy fordulópontjához kapcsolódnak. Így a húsvét is a tavasz kezdetéhez, a teremtett világ újraeléledéséhez a hosszú téli nyugalom után. A zsendülő természet, a zöldbe és virágba boruló növények, a napfény melege, a tavasz bódító illata segít megérteni és megélni, hogy mit is jelent a feltámadás. Különösen igaz ez Izraelre, ahol tavasszal a sivatag is virágba borul – ott is élet támad, ahol elképzelni sem tudjuk, hogy bármiféle élet sarjadjhat.

Krisztus feltámadása egyszeri és megismételhetetlen esemény. A teremtett világ „meghalása” és „életre kelése” azonban minden évben átélhető és megtapasztalható, ezáltal érthető és kézzelfogható lesz az a fel-foghatatlannak tűnő esemény, hogy Krisztus feltámadt. Nem véletlen, hogy János evangélista is búzaszemmel példázta a feltámadást: ha a búzaszem nem esik a földbe, és nem hal meg, egymaga marad; de ha meghal, sokszoros termést hoz.

HIRDETÉSEK

Az érték közvetítés útjai és útvesztői az evangélikus tradíció és a modern szakmaiság mérlegén

Dies Academicus az Evangélikus Hittudományi Egyetemen (EHE) április 15-én az EHE dísztermében.

A konferenciára minden érdeklődőt szeretettel várunk. A részvételi szándékot az ebédigény megjelölésével április 13-ig kérjük jelezni a teologia@lutheran.hu e-mail címen vagy az 1/469-1050-es telefonszámon.

Program

10.00: Rektori köszöntés – dr. Szabó Lajos, EHE, rektor, egyetemi tanár

10.10: Értékeink Szentíráshoz kötöttsége és társadalmi nyilvánossága – dr. Szűcs Ferenc, Károli Gáspár Református Egyetem, Hittudományi Kar, prof. emeritus

10.30: Érték – igazság – traditio egysége Joseph Ratzinger teológiájában – dr. Lukács László SchP, Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola, prof. emeritus, piarista szerzetes

10.50: Dr. habil. Kőszeghy Miklós docensi kinevezésének átadása

11.00: Béketeremtés mint egyetemes érték – dr. Nógrádi György, Budapesti Corvinus Egyetem, egyetemi tanár

11.20: Szünet

11.40: Az EHE énekkarának szolgálata – vezényel dr. Kinczler Zsuzsanna egyházzenező

11.50: Könyvbemutató: *Teológia és oktatás* – az EHE oktatóinak 2015. évi tanulmánykötetete

12.00: Evangélikus iskola: értékmegőrzés, értékátadás, érzékennyé tétel – Varga Márta, MEE Országos Iroda, Nevelési és Oktatási Osztály, osztályvezető

12.20: Száznegyven éve született *Albert Schweitzer* – dr. Gonda László, Debreceni Református Hittudományi Egyetem, egyetemi docens

12.40: Zárszó – Szemerei János püspök

13.00: Ebéd (előzetes jelentkezés alapján)

Hallótávolságon belül

Fontos a jó hallás. Enyhébb fülgyulladásnál is tapasztalhatunk halláscsökkenést, ám az idő előrehaladtával szinte elkerülhetetlen a károsodás.

Az öregedés velejárójának tartják a halláscsökkenést, mely a szőrsejtek fokozatos elhalásával magyarázható, és már az „ötödik X” után jelentkezhet. A hallásproblémával küzdők jellemzően 5-10 évet várnak, míg egyáltalán szakember segítségét kéri, pedig az időben felismert halláscsökkenés jó eredménnyel kezelhető.

Amikor „elnémulnak” a madarak

Sokan vannak, akik azt hiszik, hogy tökéletesen hallanak. Eleinte nem veszik észre a madárcsicsergést, mert először a magasabb frekvenciájú hangok „tűnnek el”, majd a mélyebbekkel is gondok adódnak. Mivel ezek az emberek kiesnek a kommunikációból, nem jelent számukra örömet a társasági élet: egyre kevesebbet mennek színházba, baráti társaságba, a zenehallgatás sem tudja őket lekötöni. A hallásérültek jelentős része hangos beszéddel kommunikál. Az előnytelen helyzetek akkor alakulnak ki, amikor több személynél kell társalogni zajosabb környezetben. Mivel nem akarják kitenni magukat ezzel kapcsolatos bármiféle kellemetlenségnek, egyre több időt töltenek egyedül, ám sokan még ilyen esetben is tagadnak.

Rendkívüli szerepe van a családnak

Mert kitől is várhatjuk el igazán, hogy odafigyeljen ránk. Legközelebbi hozzátartozóink azok, akikben megbízhatunk, akiktől megkaphatjuk a maximális segítséget. Nekik tűnik fel először, ha a családfő hangosabban beszél, és a televíziót is extra hangerőn hallja csak. Ők azok, akiket valóban aggaszt ez az idegenek által megmosolygott probléma, akik nem a „szelektív hallásra” fogják, ha anya sokszori kérésre sem nyitja ki az ajtót, mert a csengőt sem hallja. Többnyire a családtagoktól értesülhetnek a rászoruló

lók azokról a lehetőségekről, amelyek segítségével ismét visszakerülnek a hangok világába.

A legcélszerűbb jelnél keressünk fel hozzátartozóinkkal egy halláscentrumot, ahol megelőzhetjük a további kellemetlenséget.

Sziréna és fékcsikorgás

A minket körülvevő környezeti zaj jelentősen károsíthatja hallásunkat. Akár az utcai forgalom, munkahelyeken, szórakozóhelyeken erős hanghatás is halláskárosodást okozhat. Az ép hallással rendelkező emberek nehezen tudják elképzelni milyen a halláscsökkenés, hogy az így élő emberek hogyan érzékelik a fékcsikorgást vagy a sziréna hangját. Az Európai Unió 85 decibelben maximalizálta a forgalomban hozandó összes, fülhallatóval hallgatható zenelejátszó készülék hangerejének biztonsági küszöbértékét. Bizonyos munkakörökben nem ritka az ennél is magasabb zajterheltség: útvezető 110, egy puska elsülése 120 decibel. Bizonyos munkakörökben feltétlenül szükséges a védelmi előírások betartása.

A számok önmagukért beszélnek:

- Világszerte 500 millió ember küzd valamilyen hallás problémával
- Európában körülbelül 70 millió ember érintett
- Magyarországon minden 10. ember érintett
- A statisztikák szerint a 65-70 éves korosztály 25%, a 70 év felettiek 35-40% szenved különböző mértékű halláskárosodást

EVÉL & LEVÉL & LEVÉL

Láthatóan kegyelemből – még egyszer

A március 22-i szám 10. oldalán a fenti címmel megjelent írást olvasva az anekdotabeli amerikai prédikátor jutott eszembe, akit megkérdezett a riportter, hogy hányan tartoznak a gyülekezetébe. Amikor megmondta, a riportter újra kérdezett: „És közülük hányan jutnak majd a mennybe?” A válasz így hangzott: „Valószínűleg ketten.” – „Csak ketten?” – „Igen, a feleségem meg én.” Majd hozzátette: „De a feleségemben nem vagyok biztos.”

Leveleiben Pál apostol a gyülekezeteket és tagjaikat nemes egyszerű szavakkal mondja, miközben tudjuk, hogy számos hitbéli gyengeséggel és nyilvánvaló bűnökkel kellett saját soraikban is szembenézniük. A *Jelenések könyvében* a hét gyülekezet angyalának írt levelek is sok és súlyos elmarasztalást rónak fel nekik. Még azt is, hogy „az a neved, hogy élsz, pedig halott vagy” (Jel 3,1).

Mi tagadás, sok kritika és elmarasztalás éri egyházunkat nemcsak kívülről, hanem belülről is. Csodálkozom is, értetlenkedem is, amikor olyan megjegyzéseket hallok, hogy nincs ébredés, nincs áldás egyházunkon, nem munkálkodik köztünk a Szentlélek. Annyi biztos, hogy nem úgy történnek a dolgok, ahogyan mi elképzeljük.

De jól képzeljük-e? Nem vagyunk-e vakok és halátlanak a Szentlélek munkájával szemben? Miért kellene az Úristennek olyan módon megáldania minket, ahogyan az általunk megszövegezett áldásokban mi aprólékosan előírjuk öneki? Lehet, hogy éppen az az áldás, a nagy lecke a számunkra, hogy nem a mi szájunk íze szerint zajlanak az események.

A szárdi gyülekezet sem csak fejmosást kapott, hanem feladatot is: „Ébredj fel, és erősítsd meg a többieket, akik halófélben vannak...” Nem ártana Luther Heidebergi disputációjából a cikkben idézett 19. és 20. tétel után a 28. tételt is elolvasni: „Isten szeretete nem megtalálja, hanem megteremt azt, ami számára szeretetre méltó, az ember szeretete viszont abból fakad, hogy valamit szeretetre méltónak talál.”

Ahelyett, hogy egyházunk haldoklásán sopánkodnánk, és a temetésére készülnünk, inkább konfirmációján kellene munkálkodnunk – igével és imádsággal.

■ REUSS ANDRÁS (Budapest)

A kánaáni nyelv fogságában

Kánaáninak nevezik azt az egyházi nyelvhasználatot, amely a megértés szempontjából fontos alapszavakkal a köznyelvitől eltérő értelemben él.

Emberek hitetlensége sok esetben összefügg azzal, hogy a kánaáni mondatokat értelmetlenül tartják – „anyanyelvi fülükkel hallgatva”. Hát mi mással hallgassák? E megoldatlan probléma miatt két lelkes vélemény fogalmazott meg a közelmúltban az *Evangélikus Élet* hasábjain (2015/7. és 11. szám). Az egyik felvetette, hogy köznyelvi szemszögből a liturgia meghökkentő állításokat tesz az emberek bűnösségéről. A másik válaszul elvárja, hogy egy képzett lelkész „különbséget tudjon tenni az eredendő bűn és az aktuális bűn között”.

Mindkét félnek kétségtelenül igaza van. És harmadikként hozzáfűzhetjük, hogyha továbbra sem beszélünk a nép nyelvén, az ország köznyelvének, akkor odáig fogyatkozunk, hogy egy idő múlva már csak a képzett lelkészek és belfentes hívők járnak majd templomba. A kánaáni nyelv bűne a belterjesség, hogy az így megfogalmazott dolgokat csak az előzetesen tájékoztatott szűkebb kör értheti meg. Beavatlanok tömegeit rekesztik ki az evangélium megértéséből, jelentősen csökkentve a megtéréséek esélyét.

Az „eredendő bűn” hallatán az emberek többsége eredendő őlérsre, eredendő paráználkodásra, eredendő lopásra, eredendő hamis tanúbizonyosság-tételre gondol. És nem is marad el a kételkedő kérdés fölteve, hogy az újszülött miként is tudna ölenni, paráználkodni, lopni vagy hamisan tanúskodni. A bűn e nyilvánvaló értelmezése megjelenik az irodalmi és a keresztény-ségkritikai művekben is.

Az „eredendő bűn” nyelvtani szerkezete szerint egy „eredendő” fajtájú „bűn”, holott amit általa a kánaáni nyelvvezetkez ragaszkodók mondani szeretnének, az egyáltalán nem is a „bűn” egy fajtája. E nyelvészeti, pontosabban terminológiai problémát látva, bevezették a „vétek” szó használatát a köznyelvi értelemben vett bűnre. Ez akár jó megoldás is lehetett volna, ha átment volna a hétköznapi szóhasználatba, és például bűnüldözés helyett „véteküldözést” vagy büntető törvénykönyv helyett „vétező törvénykönyvet” mondanánk. A gyakorlatban megmaradt a „bűn” szó általános használata a „vétek” helyett. Ráadásul utóbbi kapcsán kialakult egy újabb félreértés is, hogy a vétek biztosan a kisebb, bocsánatosabb bűn.

Ha az „ember és Isten rendezetlen kapcsolata” kifejezéssel helyettesítjük a kánaáni értelemben használt „bűn” kifejezést, akkor rögvést érthetővé válik egy újszülött eredendő bűnössége. Hát hogyan is lehetne rendezett kapcsolata Istennel, ha Isten ismerete nélkül jön a világra, mint minden ember – az első emberpár és Isten kapcsolatának rendezetlenné válása miatt?

Sok esetben a „bűn” helyett egyszerűen használhatjuk a „hitetlenség” szót is. Az első bűnbeeséskor a lényegi probléma az volt, hogy az ember nem hitt Istennek és istelmének. Azaz „hitetlenségbe esés” volt az első emberpár bűnbeesése. Ezt örököljük át úgy, hogy mindenki „eredendő hitetlenséggel” jön a világra újszülöttként. – Ilyen érthető lehetne az „eredendő bűn” jelensége megfelelőbb szóhasználat esetén. Márpedig ember és Teremtője viszonyában a legközpontibb kérdéskör a vétek, a bűn és az eredendő bűn.

Urunk sem használt kánaáni nyelvet, hanem az általánosan ismert fogalmakra támaszkodott. Akkoriban értették az őszövségi utalásokat, ezért hivatkozott Urunk rendszeresen az Írásokra. Értették a szolgálat különféle életformáit, ezért Urunk „szolgai formát vett fel”, „megalázta magát, és engedelmessékedett mindhaláláig” (Fil 2,7-8). Értették az áldozati bárány szerepét, ezért Urunk áldozati bárányvá vált, „ki elveszi a világ bűneit” (Jn 1,29; Károli-fordítás). És megértették azt is, hogy amikor az ember üdvösségét szolgáló áldozati bárány a saját követésére szólít, akkor a többi ember szolgálatába küld. Ez az evangélium súlypontja.

A vétek, a bűn és az eredendő bűn kapcsán egyes teológusoknál a szolgálat rovására túlzottan előtérbe került a kereszt kérdése és az evangélium hirdetése. Az ígét nemcsak hirdetni kell, hanem szolgálat formájában cselekedni is. Sokkal többen megértenék a szolgálat háttérbe szorításának bűnét, és a szolgálat kérdése elnyerné méltó helyét egyházi életünkben, ha sikerülne szabadulnunk a kánaáni nyelv fogságából.

■ PRÖHLE PÉTER (Budapest)

HÍREK, HIRDETÉSEK

Evangelikus magazin húsvétkor a Duna Televízióban

Április 5-én, húsvét vasárnapján egyházunk műsorát, az *Evangelikus magazint* vetíti 10.30-tól a Duna Televízió. A húsvéti adásban részleteket láthatnak a mozgássérültek passió-előadásából; *Gáncs Péter* elnök-püspök húsvét mai üzenetét szólaltatja meg; *Kubik Anna* színművész *Ady Endre* és *Pilinszky János* versét adja elő; a Deák Téri Evangelikus Gimnázium tanulói pedig húsvéti éneket énekelnek. Szerkesztő *Nagy László*, rendező *Horváth Tamás*.

Az egyházzenei bizottság felhívása

Az egyházzenei bizottság idén is meghirdeti az *egyházzenei tevékenység* és az *orgonajavítás* anyagi támogatását segítő pályázatát. A pályázat részletes kiírása és a pályázati adatlapok az egyhazzene.lutheran.hu honlapon található. Elektronikus hozzáférés hiányában írásban vagy telefonon lehet felvilágosítást és adatlapot kérni az alábbi címen: *Kendeh Gusztáv*, 8360 Keszthely, Hévízi út 46.; tel.: 20/7703-741.

A pályázatok beadási határideje: április 30., illetve május 15. Késve és/vagy hiányosan beadott pályázatokat nem tudunk figyelembe venni. *A Magyarországi Evangelikus Egyház Egyházzenei Bizottsága*

50 ÉVE HARANGÖNTÉS
ÖRBÖTTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS
aranykoszorús
harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk (harangjátékokat is) a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

harangontes.hu - harangontode.hu

Levél cím: 2162 Örbottyán, Rákóczi u. 12.
Mobil: 30/948-9575, fax: 28/361-770.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu.

APRÓHIRDETÉS

Eladó kétmanuális, pedálos, hatregiszteres házi orgona. Gyakorló hangszernek vagy kisebb templomba liturgikus célra is alkalmas. Érdeklődni lehet a 20/824-4177-es mobilszámom.

Budapesti praktizáló orvosnő szeretne megismerkedni művészeteket kedvelő „fiatal középkorú” úrral. Levélét „Reneszánsz” jelígre várja. 1250 Budapest, Pf. 42.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (április 5.)

Abban az órában így ujjongott Jézus a Szentlélek által: Magasztallak, Atyám, menny és föld Ura, mert elrejtetted ezeket a bölcsek és értelmesek előtt, és felfedted az egyszerű embereknek. Igen, Atyám, mert így láttad jónak. Lk 10,21 (Ézs 43,21; Mk 16,1–8; 1Kor 15,1–11; Mt 28,1–10) El sem tudjuk hinni, nem hogy megérteni. És mégis. Krisztus feltámadt! Valóban feltámadt! Hihetetlen, érthetetlen, megrendítő pillanat, amikor az öröm, az ünneplés lassan áttöri a gyász sötétszürke rétegeit. Az üres sír elsőre érthetetlen látványától lépésenként jutunk el a feltámadottal való személyes találkozáshoz. És elkezdünk számolni, mit is jelent ez a saját életünkben. Reményt, vigasztalást, életet, távlatot. Örömet!

Hétfő (április 6.)

Krisztus mondja: Én vagyok az első és az utolsó, és az élő: halott voltam, de íme, élek örökkön-örökké, és nálam vannak a halál és a pokol kulcsai. Jel 1,17–18 (Zsolt 90,4; Lk 24,13–35; 1Kor 15,12–20; Mt 28,11–20) Húsvéthétfőn az ember egyedül marad egy picit. Újra izlelgeti a szavakat. Halott voltam, de íme, élek. Értelmezi, keresi a jelentést. A lehetetlent, a számunkra elképzelhetetlent. Aki látta már a halált közlelről, aki naponta szenved tőle, az érti igazán, mekkora hatalom csodája ez. Az élet és halál kulcsai. Abban reménykedünk, aki hatalmasabb a halálnál. Annak a tulajdona vagyunk, aki életet adhat a halál után.

Kedd (április 7.)

De hála legyen Istennek, aki a diadalt adja nekünk a mi Urunk Jézus Krisztus által! 1Kor 15,57 (Zsolt 116,3–4; 1Kor 15,20–28; Róm 12,1–2) Hála Istennek! Amikor minden újra elkezdődik, amikor az ünnep után újra mozgásba lendül minden, vagy éppen a megszokott mozdulatlanúság tér vissza, akkor az ünnepből magunkkal hozhatjuk ezt a hálaadást. Hálásnak lenni boldog állapot. Tudni, hogy megajándékozott minket, hogy Krisztusban nekünk is életünk van, ez erőt ad a mindennapi feladatokhoz. Nem zökken vissza minden a megszokott kerékvágásba, hanem éppen ellenkezőleg, mindennek más megvilágítása, más értelme lehet. A feltámadott Krisztus indul velünk!

Szerda (április 8.)

Jézus így szól: Engedjétek hozzám jönni a kisgyermekeket, és ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Isten országára. Lk 18,16 (5Móz 31,13; 1Kor 15,35–49; Róm 12,3–8) A feltámadásba vetett hit gyermekei hit. Átlépi a gondolkodás korlátait, a tapasztalat szűkösségét, és lelkesen, gyermekként bízik újra Isten halál feletti hatalmában. Amikor egy kisgyerek átöleli az édesapját, biztonságban van, erősnek érzi magát. Isten közelében, a feltámadáshoz közelebb, miénk lehet ez a biztonság, ez az erő. Amikor rábukkanunk önmagunkban erre a gyermekre, engedjük őt érvényesülni.

Csütörtök (április 9.)

Maga pedig a mi Urunk Jézus Krisztus és Isten, a mi Atyánk, aki szeretett minket, és kegyelméből örök vigasztalással és jó reménységgel ajándékozott meg, vigasztalja meg a ti szívetekeket, és erősítsen meg titeket minden jó cselekedetben és beszédben. 2Thessz 2,16–17 (Zsolt 119,41; 1Kor 15,50–57; Róm 12,9–21) Vigasztalni nagyon nehéz feladat. A legnehezebb benne az, hogy olyat mondjunk a másikkal vigasztalásért, ami igaz, aminek ereje van. Hamis mondatokat könnyű mondani, de azok már az elhangzásuk pillanatában szertefosznak, erőtlenné, értelmetlenül csengenek. A vigasztalás erős alapja éppen az örök élet reménysége. „Ne félj!”, „Nem lesz semmi baj!”, „Mindem rendben van!” – ezek a vigasztaló mondatok csak akkor erősek, hitelesek, ha Isten kegyelmére építenek, az örök vigasztalásra.

Péntek (április 10.)

Miután tehát megszabadultatok a bűntől, az igazság szolgálóivá lettetek. Róm 6,18 (5Móz 30,2–3; 1Kor 5,6b–8; Róm 13,1–7) Nincs olyan mélység, ahonnan Isten hatalma ne tudna kiemelni. Nincs olyan sötétség, ahol Isten ne tudna utat mutatni. A naponkénti megtérés naponkénti szabadulást is jelent. Naponkénti felszabadult örömet, felszabaduló erőt, amellyel kezdetünk valamit, amelyet valakinek a szolgálatába állíthatunk. A feltámadt Krisztus igazságát keresve az ő igazságában élhetünk, és az ő igazsága élhet bennünk. Minden napon meghív bennünket a Teremtő erre a szolgálatra!

Szombat (április 11.)

A békesség Istene legyen mindnyájatokkal. Róm 15,33 (Péld 16,7; 2Tim 2,8–13; Róm 13,8–14) Azért nehéz kibékülni a másikkal, mert ellenségnek látjuk őt. Abból a nézőpontból, ahonnan figyeljük, kibékíthetetlennek tűnik az elment közöttünk. A mi oldalunkról nézve nekünk van igazunk. A látóterünk összeszűkül, a harag és a méreg nem engedi a változást. Krisztus keresztye, az ártatlan szenvedése kimozdít bennünket ebből a perspektívából. A keresztre nézve, a feltámadás csodájára gondolva értelmetlenné lesz a szembenállásunk a másik emberrel. Isten békességet ad nekünk. Kibékül velünk, hogy mi is kibékülhessünk egymással.

■ KRÁMER GYÖRGY

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból április 5-étől április 12-éig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
8.00 / Civil Rádió (Budapest) <i>Lélekhangoló</i> Az Evangelikus Rádiómisszió műsora (ismétlés: 22.00) 9.00 / Pax Tv <i>Evangelikus istentisztelet a budavári templomból</i> 9.00 / Duna Tv <i>Isten kezében</i> 9.30 / ZDF (német) <i>Evangelikus istentisztelet közvetítése Berlinből</i> 10.30 / Duna Tv <i>Evangelikus magazin</i> 14.00 / Pax Tv <i>Zenes húsvéti istentisztelet a Vox Nova férfikórossal</i> 17.00 / Credo Evangelikus Rádió (Szombathely) <i>Evangelikus istentisztelet</i> 20.50 / Duna Tv <i>Kossuthkiíró, 6/4. (tévéfilmsorozat)</i>	8.40 / Duna World <i>Húsvéti énekek</i> Sebestyén Márta műsora 10.04 / Kossuth rádió <i>Református istentisztelet közvetítése Diósdról</i> 13.06 / Kossuth rádió <i>Rádiószínház</i> Márai Sándor: Napló (1945) 13.30 / Kossuth rádió <i>Erős vár a mi Istenünk!</i> Az evangelikus egyház félórása 20.00 / Pax Tv <i>Kút (élő interaktív műsor)</i> Műsorvezető: Deák László evangélikus lelkész 20.30 / Duna Tv <i>Álom luxuskivitelben (amerikai romantikus vígjáték, 1961) (109')</i> 20.45 / Bartók rádió <i>Henri de Rohman-Csermák orgonál</i>	8.05 / Duna Tv <i>Ízörzök – Tihany</i> 9.40 / Pax Tv <i>Hosszú életű evangélikusok (portréfilmsorozat)</i> 11.07 / Kossuth rádió <i>A Hely (riportműsor)</i> Arborétumok, Tiszaigar 12.00 / Kossuth rádió <i>Déli harangszó a dabas-gyóni evangélikus templomból</i> 14.00 / Pax Tv <i>Életutak tanúságtétele</i> Az Evangelikus Belmisszió Baráti Egyesület sorozata 18.00 / Credo Evangelikus Rádió (Szombathely) <i>Napi útravaló</i> 23.11 / Kossuth rádió <i>Arcvonások</i> Antall József és Antall Péter 23.35 / Duna Tv <i>Rost 25 (koncertfilm)</i>	11.30 / Pax Tv <i>Békesség hírnöke (baptista magazinműsor)</i> 13.30 / Kossuth rádió <i>„Tebenned bíztunk eleitől fogva...”</i> A református egyház félórása 14.00 / Credo Evangelikus Rádió (Szombathely) <i>Kantáták (credoradio.hu)</i> 14.05 / M3 <i>Magyarország nemzeti parkjai</i> A gyöngyszem: az Aggteleki Nemzeti Park 19.35 / Bartók rádió <i>A Berli Régi Zene Akadémiájának hangversenye</i> 20.25 / Duna Tv <i>Szabadság tér '89 (történelmi magazinműsor)</i> 23.35 / Duna Tv <i>A sorompók lezárulnak (olasz játékfilm, 1951) (85')</i>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
10.55 / Duna World <i>Élő egyház (vallási híradó)</i> 14.30 / Bartók rádió <i>Népzene – újragombolva</i> 15.35 / Duna World <i>Evangelikus magazin</i> 19.00 / Credo Evangelikus Rádió (Szombathely) <i>Lélekhangoló</i> Az Evangelikus Rádiómisszió műsora (credoradio.hu) 21.15 / Pax Tv <i>Ébredj, város! (koncertfilm)</i> 22.00 / Bartók rádió <i>Dzsessz a Márványteremben</i> 22.55 / Duna Tv <i>Kult.hu (művészeti magazin)</i> 23.25 / Duna Tv <i>Férfihűség (magyar játékfilm, 1942) (94')</i>	5.50 / Duna Tv <i>Hajnali gondolatok</i> 6.00 / Bartók rádió <i>Muzsikáló reggel</i> 10.00 / Credo Evangelikus Rádió (Szombathely) <i>Evangelikus magazin (credoradio.hu)</i> 16.20 / M3 <i>„Én, József Attila, itt vagyok” (portréfilm)</i> 19.25 / Kossuth rádió <i>Tetten ért szavak</i> Balázs Géza műsora 21.25 / Duna World <i>Gasztraangyal</i> Erdély 22.35 / Duna Tv <i>A rejtélyes XX. század</i> Kun Miklós történései műsora 23.15 / M3 <i>Vörös vurstli (magyar játékfilm, 1988) (81')</i>	5.25 / Duna Tv <i>Szerelmes földrajz</i> Az én kis falum... – Beer Miklós 7.30 / Duna World <i>Család-barát (magazinműsor)</i> 9.30 / Kossuth rádió <i>Szellem a fazékból (gasztronómiai magazin)</i> 13.19 / Bartók rádió <i>A Stuttgarti kamarakórus hangversenye</i> 17.00 / Pax Tv <i>Szolga csak egy van, az Isten (zenés irodalmi műsor)</i> 20.25 / Duna World <i>Hagyaték</i> A teljesség felé – Weöres Sándor hagyatéka 21.04 / Kossuth rádió <i>Rádiószínház</i> József Attila utolsó hónapjairól	5.30 / Duna Tv <i>Kérdések a Bibliában</i> 9.00 / Pax Tv <i>Evangelikus istentisztelet a budavári templomból</i> 9.30 / Bartók rádió <i>Musica Sacra (egyházzenei magazin)</i> 10.10 / Duna Tv <i>Evangelikus ifjúsági műsor</i> 10.20 / Duna Tv <i>Református magazin</i> 17.00 / Credo Evangelikus Rádió (Szombathely) <i>Evangelikus istentisztelet (credoradio.hu)</i> 18.30 / Kossuth rádió <i>Regényes történelem</i> 20.45 / Duna Tv <i>Kossuthkiíró, 6/5. (tévéfilmsorozat)</i> 0.20 / Duna World <i>Férjhez menni tilos (magyar játékfilm, 1963) (93')</i>

Evangelikus Élet – A Magyarországi Evangelikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • EvÉlet on-line: www.evangelikusélet.hu • Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu
 Előfizetés: elfozetes@evelet.hu • Szerkesztőség: 1091 Budapest, Üllői út 25. I.sz.t. 2. Tel.: 1/317-1108, 20/824-5519; fax: 1/486-1195.
 Szerkesztőségi titkár (hirdetési ügyek referense): Balla Mária (maria.balla@lutheran.hu).
 Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu).
 Olvasószerkesztő: Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). Korrektor: Fedor Sára (sara.fedor@lutheran.hu).
 Tervezőszerkesztő: Szabó Dávid Károly (david.szabo@lutheran.hu). Munkatárs: Walkó Ádám (adam.walko@lutheran.hu).
 Rovatvezetők: dr. Eszedi Suszsa – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghegyi@lutheran.hu), Tamásy Tamás – Új nap – új kegyelem (tamytam@t-online.hu). Szerkesztőbizottság: Adami Mária, Balicza Máté, B. Walkó György, dr. Fabiny Tamás, Kendeh K. Péter, Kiss Miklós, Kiss Tamás, Orosz Gábor Viktor, Pröhle Gergely, Radosné Lengyel Anna, T. Pintér Károly.

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228, 20/824-5518; fax: 1/486-1229.
 Felelős kiadó: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu). Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.).
 Felelős vezető: Nagy Zoltán. Árusítja a kiadó. Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletág ingyenes telefonszámán: +36-80/444-444 és a Luther Kiadónál. • INDEX 25 211, ISSN 0133-1302.

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3575 Ft, fél évre 7150 Ft, egy évre 14 300 Ft, európai országba egy évre 48 100 Ft (172 euró), egyéb külföldi országba egy évre 56 320 Ft (201 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratosokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámra szánt kéziratosokat a megelőző hét csütörtökig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratosokat evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

